

هشدار امام!

(... دعواهای ما دعوایی نیست که برای خدا باشد)

... همه ما از گوشمان بیرون کنیم که دعوی ما

برای خدا است ما برای مصالح اسلامی دعا

می کنیم... دعوی من و شما و همه کسانی که

دعوا می کنند همه برای خودشان است (...)

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۴ صفحه ۴۷۹

سپاسی. اجتماعی. فرهنگی

سال سی و سوم / شماره ۱۰

شماره مسلسل ۱۴۳۳

نیمه دوم مرداد ماه ۱۳۹۱

۳۰۰ تومان

روز جهانی
قدس
و بیداری
اسلامی
معاصر

دبیر کل جمعیت الوفاق بحرین:

دولت بحرین
باید سرنگون شود

صفحه ۲

چرا گارودی
مغضوب صهیونیسم و
ارتجاع عرب بود؟

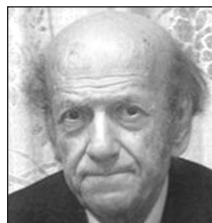
وحدت اسلامی
چیست؟

شهید آیت الله مرتضی مطهری

صفحه ۷

کتابخانه ارزشمندی که در میان
غفلت ما خاک می خورد
عاقبت نامعلوم خرید
کتابخانه جرج جرداق

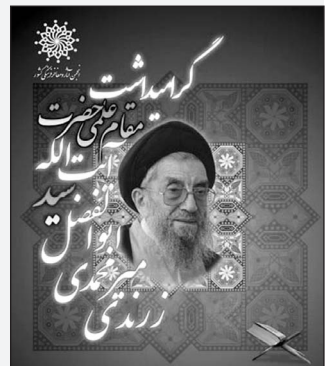

صفحه ۵

تجلیل از جایگاه علمی و قرآنی

آیت الله میرمحمدی زرنندی

جایگاه علمی و قرآنی
آیت الله ابوالفضل میرمحمدی
زرنندی از سوی انجمن آثار و
مفاخر فرهنگی ایران تجلیل شد.
در این مراسم که
دکتر علی لاریجانی رئیس
مجلس شورای اسلامی،
دکتر سیدمحمد حسینی
وزیر فرهنگ و ارشاد
اسلامی، آیت الله استادی
امام جمعه قم، و جمعی از

مسئولان و شخصیت های علمی و فرهنگی کشور حضور داشتند با
اهدای لوح تقدیر از مقام علمی و قرآنی آیت الله میرمحمدی زرنندی
تجلیل و از کتابی حاوی تلاش های مختلف وی رونمایی شد.
دکتر سیدمحمد حسینی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در این
مراسم، با بیان این که از جمله آثار و تالیفات آیت الله میرمحمدی
تفسیر بلاغ است اظهار کرد: توجه به بحث تفسیر قرآن از نیاز جدی
جامعه ما است و در این زمینه بزرگان ما توجه بسیاری داشته اند.
وی گفت: امام علی(ع) درباره اهمیت قرآن می فرمایند که «علم
اولین و آخرین و آنچه که انسان به آن نیاز دارد در قرآن یافت می شود»
و همان طور که می دانید تأویل آیات الهی را خدا و راسخون در علم
که ائمه اطهار (ع) هستند، می دانند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اظهار کرد: در زمان پیامبر مکرم
اسلام(ص) وقتی آیهای نازل می شد کمتر در مورد معنا و مفهوم آن در
میان جامعه اسلامی ابهام ایجاد می شد، زیرا بسیاری از آن ها دلیل نزول
آیات و معنا و مفهوم آن را حضور در موقعیت نزول آیات می دانستند و در
ماهی موارد پیامبر مکرم اسلام(ص) آن ها را تبیین می کردند و در عصر
ائمه طاهرين نیز آن بزرگواران نیز وظیفه تفسیر و تأویل آیات را بر عهده
داشتند و پس از آنان این وظیفه بر عهده اولیای دین گذاشته شده است.
حسینی با بیان این که آیت الله میرمحمدی هم در علوم قرآن و هم
تفسیر قرآن آثاری دارند افزود: برخی از آثار قرآنی برای خواص نگاشته
شده است اما تفسیر بلاغ آیت الله میرمحمدی از جمله تفاسیری است
که دانشجویان و طلاب دینی نیز می توانند از آن بهره ببرند.
وی با اشاره به این که گزیده گوپی، روان بودن و دلپذیر بودن
مطالب، توجه به نکات تاریخی مرتبط با آیات و توجه به آیات مرتبط
با یکدیگر از جمله ویژگی های تفسیر قرآن کریم آیت الله میرمحمدی
است ادامه داد: از آنجایی که قرآن کتاب هدایت برای همه است، باید
تفاسیر قرآن وجود داشته باشد تا همگان از آن بهره ببرند.

آیت الله دکتر سیدمصطفی محقق داماد نیز در این مراسم گفت:
حوزه علمیه قم با وجود آنکه یک قرن عمر ندارد بلکه طول عمر آن ۹۱
سال است، ولی در آن یک مکتب اجتهادی بوجود آمده که غیر از این
حوزه است و آیت الله میرمحمدی زرنندی فارغ التحصیل این حوزه و
این مکتب اجتهادی هستند.

وی با بیان این که «مکتب اجتهادی قم در کنار دو مکتب اجتهادی
نجف و سامرا قرار دارد» اظهار کرد: حوزه های علمیه بسیار هستند،
ولی یک مکتب اجتهادی کمتر در آن ها شکل گرفته اند و بر این اساس
می بینیم که در حوزه های علمیه اصفهان، شیراز و تهران یک مکتب
فلسفی بوجود می آید ولی تنها سه مکتب اجتهادی بیشتر نداریم که
آن ها همان مکتب اجتهادی نجف، سامرا و قم هستند.

ادامه در صفحه ۸

اهمیت تقریب مذاهب بیش از هر زمان دیگری است

اسلامی زبان هایی را می بینند و راه حل را
جنگ داخلی دانسته اند و شواهدی نیز این
موضوع مهم را تأیید می کند که آنها به دنبال
اختلاف قومی، قبیله ای و طایفه ای هستند.

وی تصریح کرد: از سویی دیگر باید داخل
خودمان را نیز اصلاح کنیم، اگر برخی افراد کم
اطلاع یا عوام حرف هایی را می زنند و بهانه به
دست آنها می دهند؛ آنها می گویند شیعه این
گونه است در حالی که حرف آنها سند نیست
بلکه حرف علمای بزرگ و مراجع سند است.
این مرجع تقلید خطاب به دبیرکل مجمع
جهانی تقریب مذاهب اسلامی ابراز داشت: اگر
مجموعه این مسائل در دستور کار قرار گیرد امید
موفقیت زیاد است، ما هرچه در راستای تقریب
مذاهب گام برداریم مؤثر است و می توانیم در
این راستا فعالیت هایی را صورت دهیم.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با اشاره
به اینکه شایسته است یک سلسله کنگره ها و
همایش هایی نیز در خارج از کشور برگزار
شود، گفت: با توجه به حساسیتی که آنها روی
ایران دارند می توان به صورت غیر مستقیم در
برگزاری این گونه همایش ها مشارکت
داشت.

این مرجع تقلید با اشاره به تحولات
کشور مصر، اظهار داشت: حرکت هایی اخیراً
شده که نتیجه منفی دارد، عده ای در مصر به
فکر افتاده اند که بروند فوراً حسینیه بسازند،
اینها باید بدانند الان وقت این کارها نیست.

ادامه در صفحه ۷

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با تأکید
بر توجه به راهکارها در تقریب مذاهب،
اطلاع رسانی صحیح و قوی را از جمله این
راهکارها دانست و افزود: آنها تمام فعالیت
خود را از طریق اطلاع رسانی غلط دنبال می
کنند تا آتش خشم در دل مسلمانان شعله ور
شود و ما را به جان هم بیندازند.
وی بیان داشت: دستگاه اطلاع رسانی
آنها از ما قوی تر است، ما باید هم در این
جهت سرمایه گذاری کنیم و بدانیم که بدون
این مهم کار مشکل خواهد شد.

این مرجع تقلید افزود: باید از فرصت ها
و مناسبت هایی همچون حج، سمنارها و
همایش ها استفاده شود و طرفین رودروی هم
قرار گیرند تا بدانند آنچه دشمن می گوید
دروغ است و آنها به دنبال سؤ استفاده هستند،
نوشتن کتاب هایی در این زمینه نیز می تواند
بسیار مؤثر باشد.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با تأکید
بر اینکه باید اهداف دشمن را برای مسلمانان
تبیین کنیم، اظهار داشت: اینها از بیداری

حضرت آیت الله مکارم شیرازی در دیدار
آیت الله محسن اراکی دبیرکل جدید مجمع
جهانی تقریب مذاهب اسلامی، با بیان این که
مساله تقریب الان به یک مساله حیاتی برای
تمام مسلمان تبدیل شده است، گفت: البته قبل
از زمان آیت الله العظمی بروجردی حرکت
های تقریبی وجود داشته است، از جمله کتبی
که مرحوم شیخ طوسی نوشته است یا نوشته
های مرحوم سید مرتضی و دیگر علما و
بزرگان؛ مسیر این بزرگان مسیر فقه مقارن بوده
و این خود حرکتی به سوی تقریب است.

وی با بیان این که ادبیات حاکم بر این
کتاب ها ادبیات تقریبی است، افزود: این بزرگان
به این نکته توجه داشته اند و در زندگی شخصی
خود نیز نزد علمای عامه می رفتند و از آنها
مطالبی می گرفتند و به مذاهب مختلف فتوای
دادند، این کارها اقدامات تقریبی بوده است.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی با اشاره
به این که اهمیت تقریب امروز بیش از گذشته
و از یک مساله مذهبی به مساله سیاسی نیز
کشیده شده است، بیداری اسلامی را فرصتی
طلایی برای رسیدن امت اسلام به اهداف
مورد نظر دانست.

وی افزود: اگر بیداری اسلامی به
صورت صحیح استمرار یابد فصل تازه و
جدید در زندگی مسلمانان گشوده خواهد
شد، اما اگر خدایی نکرده دشمن بتواند آن را
با ایجاد تنازع داخلی بشکند فرصت مهمی از
دست خواهد رفت.

دبیر کل جمعیت الوفاق بحرین:

دولت بحرین باید سرنگون شود

دبیر کل جمعیت الوفاق بحرین اعلام کرد دولت کنونی در بحرین باید سرنگون شود زیرا نماینده اراده مردم نیست.

به گزارش رویترز، سازمان عفو بین الملل نیز از رژیم آل خلیفه خواست به برگزاری دادگاه های نمایشی برای مخالفان پایان دهد.

سازمان عفو بین الملل با صدور بیانیه ای از رژیم بحرین خواست سیزده نفر از مخالفان را که قرار است حکم دادگاه تجدیدنظر آنها صادر شود، آزاد کند.

در این بیانیه آمده است: رژیم بحرین باید به نمایش مضحک قضایی پایان دهد و احکام صادر شده علیه این سیزده نفر را لغو کند. این مخالفان باید فوراً و بدون هیچ پیش شرطی آزاد شوند.

این در حالی است که دبیرکل جمعیت اسلامی الوفاق بحرین تاکید کرده است که مخالفان، گفتگوی صوری و ظاهری با رژیم آل خلیفه را نمی پذیرند.

شیخ علی سلمان گفت: گفتگو باید جدی باشد که بتواند حق مردم برای تشکیل دولت و پارلمان منتخب را تامین کند. سند منامه حداقل خواسته های اساسی مردم بحرین را مطرح کرده است.

وی وجود هر نوع طرحی برای گفتگو با رژیم بحرین در شرایط کنونی را تکذیب کرد و گفت: همه مسائلی که در این باره مطرح می شود در حد حرف است و واقعیت ندارد. مخالفان هر نوع گفتگوی صوری را رد می کنند.

وی ادامه داد: دولت کنونی در بحرین باید سرنگون شود و نماینده اراده مردم نیست.

دبیرکل جمعیت الوفاق خاطر نشان کرد: اکثریت ملت بحرین خواهان ایجاد نظام مشروطه سلطنتی هستند.

شیخ علی سلمان گفت: رژیم بحرین اقدامات فریبکارانه ای مانند آزادی بعضی بازداشت شدگان و یا به راه انداختن گفتگوی نمایشی انجام خواهد داد تا افکار عمومی جهانی را فریب دهد.

وی افزود: خشونت به ضرر تحرکات مردمی است. اگر گفتگوی جدی وجود داشته باشد که خواسته های مردم بحرین را عملی کند، ما در آن شرکت خواهیم کرد. باید درباره سازوکار و دستور کار گفتگوها توافق شود تا بتواند زمینه احقاق حقوق طبیعی ملت بحرین را فراهم کند.

خبر دیگر از بحرین اینکه مخالفان بحرینی تاکید کردند رژیم آل خلیفه از بازداشت شدگان در این کشور به عنوان گروگان استفاده می کند. مخالفان بحرینی در نشست خبری در منامه تصریح کردند: مزدوران رژیم بحرین شهروندان را با بورش به خانه هایشان یا در مراکز ایست و بازرسی می ربایند تا از آنها به عنوان گروگان استفاده کنند.

مخالفان بحرینی افزودند: رژیم با این گروگان گیرها تلاش می کند مردم را برای متوقف کردن اعتراضات و تظاهرات زیر فشار قرار دهد.

آیت الله تسخیری:

کشورهای اسلامی به جای تجارت بازی امکاناتشان را برای آزادی فلسطین بسیج کنند

و امکانات خود از جمله ابزارهای نظامی، سیاسی و دیپلماسی را برای آزادی فلسطین آماده و بسیج کنند.

دبیر کل سابق مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی یادآور شد: البته در برخی کشورها وابستگی، تبعیت و مزدوری آن ها و سعی در حفاظت از رژیم های پوسیده خود مانع از این امر می شود که امیدواریم این مسوولان به خود آیند و بدانند راه نجات خود در دنیا و آخرت بسیج این امکانات برای آزادی فلسطین است.

آیت الله تسخیری در پایان با ابراز تأسف از موضع گیری برخی کشورهای اسلامی در قبال مسائل فلسطین گفت: متأسفانه آن ها آنچنان غرق گناه و مزدوری شده اند که علیه مقاومت و مبارزین حقیقی آن موضع گیری می کنند و این مزدوری آن ها را به سوی دفاع از رژیم صهیونیستی سوق می دهد.

مشاور عالی مقام معظم رهبری در امور جهان اسلام خاطرنشان کرد: این روز، روز جداسازی خط ارتجاع و زور از خط اصیل مقاومت و روز شروع بیداری اسلامی و استقلال جهان اسلام و نفی رژیم های مزدور است.

آیت الله تسخیری با اشاره به این که به فرموده امام راحل روز قدس بازگشت جهان اسلام به تعلیمات قرآن و راه حل های قرآنی برای مشکلات بشریت است افزود: امت اسلامی و توده های مستضعف بشریت باید رژیم صهیونیستی و پشتیبانان مزدور آن را محکوم کنند و همه امکانات خود را برای تکریم و تجلیل قدس و آزادی این سرزمین اسلامی و اعلام براءت از مشرکین صهیونیست بسیج کنند. وی تاکید کرد: شایسته است مسوولان کشورهای اسلامی به جای تجارت بازی با آرمان های قدس، صادقانه رسانه ها

رییس شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، گفت: مسوولان کشورهای اسلامی به جای تجارت بازی با آرمان های مقدس، تمام امکانات خود را برای آزادسازی فلسطین بسیج کنند.

آیت الله محمدعلی تسخیری با اشاره به پیام های روز قدس برای امت اسلامی خاطرنشان کرد: روز قدس روز اعلام راه حل مردمی - اسلامی و نجات قدس شریف و روز اعلام اسلامی بودن این سرزمین است.

وی با بیان این که روز قدس روز اعلام این است که قدس قلب جهان اسلام است و بدون آن جهان اسلام جریحه دار می شود گفت: روز قدس روز نفی حرکت صهیونیستی - استکباری یهودی سازی قدس و فلسطین و خط بطلان کشیدن بر همه تصمیمات رژیم جعلی صهیونیست است.

خیانت «خادم الحرمین» به حرم سوم

مسلمانان برای حمایت از بیت المقدس و مقاومت ساکنان آن در مجموع سالیان گذشته فقط ۳۰۰ میلیون دلار بوده است.

ابوشاور گفت: اما در مقابل طبق پیگیری این فعالان، یهودیان جهان تاکنون سه میلیارد دلار با هدف یهودی سازی بیت المقدس هزینه کرده اند و هر روز بر این مبلغ افزوده شده است. این در حالی است که تعداد اندکی از ساکنان اصلی بیت المقدس در آن در محلاتی باقی مانده اند که یکی پس از دیگری به اشتغال کامل صهیونیست ها در می آیند. به طوری که روز به روز از حجم انسانی و جغرافیایی اعراب در این شهر مقدس کاسته می شود.

ابوشاور هشدار داد: فضاهای خارجی وسیع اطراف حرمی که پیامبر خدا (ص) از آن به معراج رفته است، به زودی به سرویس های بهداشتی تبدیل خواهد شد، که این امر به معنی تبدیل آن به محل رفت و آمد و لهو و لعب یهودیان خواهد بود. ابوشاور تاکید کرد: آری! خاک پاکی که با خون مجاهدان راه آزادی مسجد الاقصی از اشتغال صلیبی ها، انگلیسی ها و صهیونیست ها آبیاری شده است، به سرویس های بهداشتی برای اشغالگران صهیونیست تبدیل خواهد شد.

ابوشاور ادامه داد: این دو فعال در گفت و گو با زاهی وهبی به کمک های سالیانه مسکوفیچ میلیاردی صهیونیست اشاره کردند که صاحب کافه های قمار در سراسر امریکاست، و همه سود سالیانه اش را به طور مستقیم به سرزمین های اشغالی می فرستند، و آن را در راستای توسعه شهرک های صهیونیست نشین هزینه می کند. کار وی به جایی رسیده است که هزینه ساخت یک شهرک صهیونیست نشین را به طور کامل به عهده گرفته است. این در حالی است که از اموال نفت حامیان حرمین شریفین، مقدار قابل ذکری به سومین حرم و قبله اول مسلمانان و ملت فلسطین نمی رسد.

سران سعودی با آمریکا بعنوان پشتیبان اصلی رژیم صهیونیستی، گفت: رؤسای جمهور امریکا در به رژیم صهیونیستی و ضربه زدن به فلسطینی ها، بیت المقدس و مسجد الاقصی با یکدیگر رقابت می کنند؛ و در این زمینه به نارضایتی صوری و ظاهری عربستان هیچ اهمیتی نمی دهند .. زیرا آمریکا بر این باور است که نارضایتی های ظاهری عربستان با هدف تبلیغات و کسب وجهه در میان مسلمانان مطرح می شود.

ابوشاور تأکید کرد: بیستم ماه ژوئیه گذشته زاهی وهبه شاعر و فعال رسانه ای با موسی ابوگریبه و یونس عموری از مسوولان تشکیلات خودگردان در زمینه پیگیری پرونده قدس گفت و گویی ترتیب داده بود. این دو شخصیت فلسطینی در این دیدار اطلاعات بسیار تکان دهنده ای درباره بیت المقدس و توطئه های رژیم صهیونیستی علیه این شهر ارائه کردند.

ابوشاور ادامه داد: آنها اظهار داشتند که شمار شهرک نشینان در بیت المقدس شرقی به ۲۵۰ هزار یهودی رسیده است و با ادامه ساخت شهرک های بزرگ صهیونیست نشین و در صدر آنها شهرک معالیه دومیم بر این تعداد افزوده خواهد شد. مقامات رژیم صهیونیستی با هدف تثبیت شهرک های اطراف بیت المقدس و نفوذ به این شهر، تصمیم به ساخت هتل های پنج ستاره با هدف اسکان توریست های امریکایی و اروپایی گرفته اند تا بدین وسیله به سرزمین های اشغالی یا معبدی که پس از تخریب قبه الصخره و مسجد الاقصی برپا خواهد شد تبرک جویند! .. یکی از این دو شخصیت فلسطینی شرکت کننده در این گفتگو همچنین افشا کرد که در نشست سران عرب در سرت در دوران قذافی تصمیم گرفته شد که سالیان ۵۰۰ میلیون دلار به شهر بیت المقدس کمک شود که از این مبلغ، فقط ۶۷ میلیون دلار به این شهر رسیده است و مجموع کمک های اعراب و

نویسنده و پژوهشگر عرب با اشاره به حمایت میلیاردی استکبار از صهیونیست ها برای یهودی سازی قدس، خیانت پادشاهان ملقب به «خادم الحرمین» به سومین حرم مسلمانان را محکوم کرد. به گزارش شبکه العالم، رشاد ابوشاور در مقاله ای در روزنامه القدس العربی نوشت: افراد بسیاری ممکن است این سؤال را مطرح کنند که نفت عربستان و سایر کشورهای نفت خیز عربی چه زمانی در خدمت مسائل امت اسلامی و اعراب و در صدر آنها فلسطین و جوهر آن یعنی بیت المقدس، مسجد الاقصی و قبه الصخره بوده است؟ ابوشاور افزود: این روزها بیت المقدس آخرین ناله هایش را می کشد .. آخرین مورد از اقدامات شهرداری صهیونیست ها در بیت المقدس برای یهودی سازی این شهر، برنامه این رژیم برای تبدیل فضاهای اطراف مسجد الاقصی به سرویس های بهداشتی عمومی است.

وی تأکید کرد: این به معنای تبدیل محوطه این مکان مقدس به محل رفت و آمد و گشت و گذار یهودیان، و سرانجام مقدمه ای برای برپایی معبد خیالی یهودیان به جای مسجد الاقصی می باشد .. این اقدام از طریق قطع ارتباط تاریخی مسجد الاقصی و قبه الصخره و با هدف تسلط بر قلب تاریخ و تمدن بیت المقدس انجام می گیرد.

ابوشاور ادامه داد: آیا غیرت دینی باعث تحرک مقامات سعودی برای نجات مسجد الاقصی قبل از تخریب آن خواهد شد؟ و آیا کشوری که پادشاهان آن لقب «خادم الحرمین» را یدک می کشند و خودشان را وفادار به حرم مکه و مدینه می دانند برای نجات سومین حرم مسلمانان اقدام خواهند کرد؟ آیا کوتاهی آنها در این زمینه به منزله خیانت به امانت، عدم انجام وظایفشان نخواهد بود و محکومیت آنها از سوی یک میلیارد و دویست میلیون مسلمان را به همراه نخواهد داشت؟ این نویسنده عرب با اشاره به ارتباط نزدیک

وزیر خارجه بحرین؛ شیفته صهیونیست ها

بحرین چنین موضع عجیبی را در رابطه با اسرائیل اتخاذ می کند. وی حدود ده ماه پیش، در صفحه خود در پایگاه اجتماعی تویتز، اعمال خشونت علیه سفارت رژیم صهیونیستی در قاهره پایتخت مصر را محکوم کرد و گفت: ناتوانی در حفاظت از مقر سفارت اسرائیل در قاهره، به منزله نقض آشکار توافقنامه ۱۹۶۱ ژنو درباره روابط دیپلماتیک است. موضع وزیر خارجه بحرین با انتقادهای بسیاری روبرو شد، تا جایی که ناگزیر، با صدور بیانیه ای ادعا کرد آنچه درباره اسرائیل نوشته، ناشی از احساس نگرانی درباره نقض قانون است.

رژیم اشغالگر قدس در آمریکا منتشر کرد که در آن ادعا شده زمان برای تعامل دیپلماتیک با ایران در ارتباط با برنامه هسته ای این کشور پایان یافته است.

پس از گذشت مدت کوتاهی از انتشار این مقاله، خالد بن احمد آل خلیفه وزیر امور خارجه بحرین، لینک مقاله سفیر رژیم صهیونیستی را در پایگاه اجتماعی تویتز با این عنوان منتشر کرد ایران درحالی به طولانی کردن مدت مذاکرات ادامه می دهد که هم زمان، ساترفیوژهای بیشتری نصب می کند. این نخستین بار نیست که وزیر امور خارجه

العالم - وزیر امور خارجه بحرین، کاربران شبکه اجتماعی تویتز در اینترنت را به مطالعه مقاله سفیر رژیم صهیونیستی در آمریکا دعوت کرد که علیه برنامه هسته ای تهران نوشته شده و از احتمال حمله به ایران خبر می دهد.

کارشناسان سیاسی معتقدند اقدام شیخ خالد بن احمد آل خلیفه در لینک دادن و انتشار مقاله «مایکل اورین» در تویتز، نشان دهنده شیفتگی و زبونی مقامات بحرین و برخی کشورهای عربی در برابر صهیونیست هاست. روزنامه «وال استریت ژورنال» مقاله ای از سفیر

روز جهانی قدس

و بیداری اسلامی معاصر

سی و سه سال بعد از اعلام روز جهانی قدس از سوی حضرت امام خمینی (ره)، که تنها چند ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، و در پی تجاوزات هوایی رژیم صهیونیستی به پایگاه‌های مقاومت فلسطین در جنوب لبنان صورت گرفت؛ بار دیگر نقش ملت‌های مسلمان و عرب در بازپس گیری حقوق غصب‌شده و آزادسازی سرزمین‌های تحت اشغال اسرائیل از سال ۱۹۴۸، در صدر حوادث و اخبار قرار گرفته است. از آن زمان تاکنون پرسش‌های بسیاری در جهان اسلام درباره دلایل اشغال فلسطین، قدس، و منطقه سینای مصر و بخش‌های مهم و راهبردی اردن، سوریه و لبنان به دست دشمن صهیونیستی مطرح می‌شود.

ملت‌های مسلمان، برای مقابله با این واقعیت تلخ و بسیج کردن فرزندان غیور خود در گردان‌های آزادی‌بخش، جهت پاک‌سازی سرزمین‌های اشغالی از حضور صهیونیست‌ها آماده هستند، تا از تکرار دوباره چنین وضعیتی جلوگیری کنند؛ و آمریکایی‌ها و اروپایی‌ها و گروه‌های جنایتکار از این مسئله عبرت بگیرند و بدانند که تجاوز به هر وجب از خاک کشورهای عربی و اسلامی چه پیامدی دارد.

البته شاید برخی این تصور و نتیجه‌گیری را مبالغه‌آمیز و دور از دسترس توصیف کنند. انقلاب‌های مردمی که از دو سال گذشته در جهان عرب آغاز شده، و رژیم‌های منطقه را که برای اجرای طرح آمریکایی - صهیونیستی در خاورمیانه همکاری می‌کردند، سرنگون کرده است. این درحالی است که بسیاری بر این باور بودند که این رژیم‌ها تا ابد در قدرت باقی خواهند ماند.

انقلاب‌های مردمی این تفکر را در اذهان آحاد امت اسلام تقویت کرد که می‌توان دشمن صهیونیستی را از ریشه کند و در مدت کوتاهی رژیم جعلی اسرائیل را از بین برد؛ البته به شرط آن که ملت‌های آزاد و پدیدآورندگان بیداری اسلامی معاصر، خواست و اراده خود را بر موضع رسمی حاکمان عرب در دهه‌های گذشته که بر ضعف و سستی و تسلیم مبتنی بوده تحمیل کنند.

خیزش ملت‌های عربی در قاهره، اسکندریه و دیگر مناطق مصر و فلسطین و کشورهای عربی و اسلامی، بیانگر نزدیک شدن زمان آغاز خیزش مردمی برای نبردهای آزادی‌بخش و مقاومت در برابر رژیم صهیونیستی است.

رژیم صهیونیستی با راهبرد آمریکایی -اروپایی بر امت اسلام تحمیل شده و غرب، برخلاف همه قطعنامه‌های بین المللی، از هیچ تلاشی برای حمایت همه جانبه از اسرائیل و جنایات آشکار آن فروگذار نکرده است.

این در حالی است که آمریکا و هم پیمانان آن در جهان غرب، مطابق با سیاست‌های خود و برای تحت فشار قراردادن ایران، سوریه و مقاومت فلسطین و لبنان، از این قطعنامه‌ها سوء استفاده می‌کنند.

باید این موضوع را مورد توجه قرار داد که رژیم صهیونیستی با دست زدن به ماجراجویی‌های جدید در مناطق مرزی مصر، برای تفرقه افکنی بین مصری‌ها و فلسطینی‌ها، حماقت‌های نظامی مرتکب می‌شود؛ و این امر حاکی از سردرگمی بی‌سابقه اسرائیل است، و چه بسا با استناد به فرمایشات امام راحل (ره)، این رژیم اکنون احساس می‌کند که از هر زمان دیگری به نابودی نزدیک‌تر شده است.

قسمت اول

می‌داند و یا ناصبی‌گری را در دوستی ابوبکر و عمر علیه‌السلام. به اعتقاد او جریان رافضی‌گری و ناصبی‌گری که دوستی و دشمنی افراطی را در حق علی علیه‌السلام دنبال می‌کردند نادرست است. یعنی انسان مومن به خدا و رسولش کسی است که محبت اهل بیت را آشکار کند. تقسیم بندی مسلمانان به رافضی و ناصبی تقسیم بندی مطرودی است و افرادی که مسلمانان را به این دو دسته تقسیم می‌کنند قطعاً مجرم و گناهکارند زیرا محبت علی و خاندانش از اصول دین اسلام است و اگر کسی چنین امری را آشکار کند به اصل اسلام عمل کرده و به ایمان خویش استحکام بخشیده است.(ر.ک : سیمای علی از منظر اهل سنت، ۱۷۶)

از سوی دیگر بسیاری از مردم مسلمان فلسطین شیعه می‌باشند که همواره ارتباط خود با لبنان به عنوان یکی از مراکز مهم شیعی را حفظ کردند و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی نیز این ارتباط تنگ تر شد.جهداد اسلامی به عنوان شیعی ترین جنبش فلسطینی پیوند مستحکمی را با حزب الله و ایران برقرار کرد و به همین واسطه نقش مهمی را در گسترش شیعه در این کشور داشت.شهید فتحی شقافی دبیر کل پیشین این جنبش و حامی جدی انقلاب اسلامی بارها اعلام کرد که از دهه هفتاد بود که با اسلام انقلابی از طریق آثار امام خمینی و آیت الله سید محمد باقر صدر آشنا شدیم.علاوه بر جهاد اسلامی، جنبش‌های ملی و دینی دیگری با صبغه شیعی در فلسطین شکل گرفت که بیشتر کارکرد فرهنگی و اجتماعی دارند.بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، تشکلی تحت عنوان اتحاد الشباب الاسلامی(اتحادیه جوانان اسلام) در بیت‌الحم پا گرفت که جمعیتی خیریه با رویکردی تبلیغی بود. این گروه اقدام به تاسیس درمانگاه خیریه الاحسان، درمانگاه السبیل، مرکز جراحی نقاءالدوحه، مدرسه النقاء و مرکز زنان کردند و مضاف بر آن دوره‌های آموزشی قرآن را در مساجد و موسسات براه انداختند که نقش مهمی در گسترش تشیع داشت. گروه فعال دیگر در این زمینه الحرحه الاسلامیه الوطنی(جنبش اسلامی ملی)است که مدتی پیش با شیعه شدن محمد ابوسمره رئیس و دیگر اعضا خود به حرکت جهاد اسلامی پیوستند.جنبش مذکور موسسه ای را تحت عنوان مرکز مطالعات و تحقیقات قدس برای فعالیت تبلیغی خود راه‌اندازی کرده‌است.مرکز شیعی دیگر در بیت‌الحم توسط محمد الشحاده یک از یاران جنبش جهاد اسلامی اداره می‌شود که به سهم خود در گسترش شیعه نقش داشته است.یکی دیگر از موسسات پرکار در این زمینه جمعیت‌الحجفریه است که در حوالی دبوریق تاسیس شده و زیر نظر استاد اشرف امونه اداره می‌شود.هیات‌های متعددی زیر نظر الاعظم، مکتب الزهرا و مجله السبیل از آن جمله هستند.) مجله الثقافی، گفتگو با صلاح نوری عبود پژوهشگر دانشگاه کربلا، (به تازگی موسسه ای با عنوان شورا یا مجلس عالی شیعیان فلسطین تاسیس شده که سرپرستی آن را محمد غوثمه به عهده دارد.

وی از اعضای سابق جنبش جهاد اسلامی بود.

منبع:خبرگزاری قدس
مسجد الاقصی با شدیدترین تهدیدها مواجه است
مسلمانان است.
وی افزود: حرم‌ها و صحن‌های مسجد الاقصی ارزشی معادل محراب و منبر مسجد الاقصی دارند و از همان تقدس برای مسلمانان برخوردارند.
شیخ حسین گفت: رژیم صهیونیستی این مساله را خوب می‌داند اما از آن جا که این رژیم به دنبال یهودی سازی قدس است، می‌داند که تنها راه یهودی سازی قدس ، یهودی سازی مسجد الاقصی است به همین سبب فعالیت‌های خود را بر این مکان متمرکز کرده است.
مفتی قدس تاکید کرد: رژیم صهیونیستی به دنبال پاکسازی فلسطینی‌ها از قدس است و برای این کار از

علت کمک به فلسطین از منظر دینی و سیاسی

شهادتین می‌گویند، شنیدید وظیفه تان چیست.(شهید مطهری،آشنایی باقرآن، جلد۲، پاورقی صفحه ۳۲)
ولی دشمن یهودی یک عده مزدوری را که دارد، مأمور می‌کند و می‌گوید: شما پخش کنید که اینها ناصبی‌اند. قرآن دستور داده در این موارد اگر چنین نسبت‌هایی نسبت به افرادی که جزو شما هستند و مثل شما شهادتین می‌گویند، شنیدید وظیفه تان چیست.(همان)
در میان خبرهای منتشر شده از تهاجم رژیم صهیونیستی، خبری بود که دقت در آن نشان دهنده علاقه مندی مردم فلسطین به اهل بیت پیامبر است: بمباران مسجد علی ابن ابی طالب واقع در محله الزیتون شهر غزه توسط جنگنده‌های اسرائیلی در روز ۱۰ دی ۸۷حال مدعیان ناصبی بودن مردم فلسطین، به این سؤال جواب دهند که چگونه مردمی می‌توانند هم نسبت به اهل بیت جسارت داشته باشند و هم آنقدر برای آنها احترام و تقدس قائل باشند که نامشان را بر مساجد خود بگذارند!؟

همچنین در کنار مسجد امام علی ابن ابی طالب شهر غزه، مساجد دیگری نیز به نام اهل بیت وجود دارد؛ مسجد‌الامام علی ابن ابی طالب واقع در نابلس ؛ این مسجد در حواره از توابع شهر نابلس، در کرانه باختری رود اردن واقع شده است. مسجد فاطمه الزهراء(س)؛ حداقل ۲ مسجد با این نام در فلسطین وجود دارد. یکی در قریه ارتاح، واقع در جنوب طولکرم و دیگری درشهر نابلس. مسجد‌الحسین بن علی واقع در نوار غزه و الخلیل احدقال ۲مسجد به این نام در فلسطین وجود دارد؛ -۱یکی در حی الصبرهواقع در نوار غزه. -۲مسجد حسین بن علی دیگر، در خیابان عین ساره شهر الخلیل واقع شده است.

نگاه شافعی درباره اهل بیت(ع):در میان رهبران مذاهب اسلامی امام شافعی بیش از دیگران ارادت قلبی خود را نسبت به خاندان اهل بیت علیه‌السلام به ویژه علی علیه‌السلام و حسین علیه‌السلام ابراز داشته است. شافعیان به تبعیت از امام شافعی نسبت به اهل بیت به ویژه امام حسین علیه‌السلام ارادت ویژه دارند. علاقه امام شافعی به خاندان رسالت باعث نزدیکی هر چه بیشتر پیروان این مذهب با شیعیان علی ابن ابی طالب علیه‌السلام شده است. شافعی همچنان که درباره علی علیه‌السلام اشعار نغز و پرمغزی سروده درباره واقعه عاشورا نیز اشعاری زیبا و جانسوز دارد. امام شافعی که در دوستی اهل بیت زیانزد می‌باشد، اشعار بسیاری در فضائل اهل بیت سروده است. او همچون سایر ائمه اهل سنت در ابراز ارادت خود نسبت به خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله از هیچ کوششی دریغ نکرد و حتی از اینکه او را به خاطر این ارادتمندی رافضی خوانند ابا نکرد . او معتقد است که محبت خاندان رسالت حکم واجبی است که خداوند در قرآن دستور داده و برای نشان بزرگی و فضیلت ایشان همین کافی است که اگر کسی بر آنها در نماز و سلام و صلوات نفرستد نمازش ادا نخواهد شد.

ارادت و علاقه امام شافعی به اهل بیت پیامبر چنان بود که بر خی از اهل سنت او را شیعه پنداشتند و حتی جهت محاکمه به بغداد برده شد. او معتقد بود که ارادت به خاندان علی علیه‌السلام را باید علنی و آشکار ساخت و این‌پندار باطل را از اذهان دور کرد که رفض را در دوستی علی و فاطمه و فرزندان آن دو

پرسش: چرا اماز فلسطین که گفته می‌شود ناصبی هستند حمایت می‌کنیم؟(از نظر دینی و سیاسی و... توضیح دهید.)

با توجه به اهمیت موضوع ، پاسخ را در دو بخش مورد بررسی قرار می‌دهیم :

یکم. مذهب مسلمانان فلسطین:

بیشتر مردم فلسطین، پیرو مذهب شافعی هستند و اتفاقاً، ابو عبدالله محمدابن ادریس شافعی، رهبر این فرقه، متولد غزه بوده است. در مورد شافعی بودن مردم فلسطین می‌توانید به این منبع رجوع کنید: الموسوعه المیسره فی الادیان و المذاهب المعاصره، مانع بن حماد الجهنی، ج ۲، ص ۱۲۴
جالب اینجاست که در میان فرقه‌های چهارگانه اهل سنت، نزدیک‌ترین فرقه به تشیع از نظر علاقه و احترام به اهل بیت و احکام فقهی، همین فرقه شافعی است.

در مورد شبهه ناصبی بودن مردم فلسطین، شهید مطهری در سال ۱۳۲۹ سخنانی داشته‌اند که در ادامه آن‌را می‌خوانیم:

یک وقتی شایع بود و شاید هنوز هم در میان بعضیها شایع است، یک وقتی دیدم یک کسی می‌گفت: این فلسطینها ناصبی هستند. ناصبی یعنی دشمن علی علیه‌السلام. ناصبی غیر از سنی است. سنی یعنی کسی که خلیفه بلا فصل را ابوبکر می‌داند و علی علیه‌السلام را خلیفه چهارم می‌داند و معتقد نیست که پیغمبر شخصی را بعد از خود به عنوان خلیفه نصب کرده است. می‌گوید پیغمبر کسی را به خلافت نصب نکرد و مردم هم ابوبکر را انتخاب کردند. سنی برای امیرالمؤمنین احترام قائل است چون او را خلیفه چهارم و پیشوای چهارم می‌داند و علی را دوست دارد.

ناصبی یعنی کسی که علی را دشمن می‌دارد. سنی مسلمان است ولی ناصبی کافر است، نجس است. ما با ناصبی نمی‌توانیم معامله مسلمان بکنیم. حال یک کسی می‌آید می‌گوید این فلسطینها ناصبی هستند. آن یکی می‌گوید. این به آن می‌گوید، او هم یک جای دیگر تکرار می‌کند و همین طور. اگر ناصبی باشند کافرند و در درجه یهودیها قرار می‌گیرند. هیچ فکر نمی‌کنند که این، حرفی است که یهودیها جعل کرده‌اند. در هر جایی یک حرف جعل می‌کنند برای اینکه احساس همدردی نسبت به فلسطینها را از بین ببرند. می‌دانند مردم ایران شیعه‌اند و شیعه دوستدار علی و معتقد است هر کس دشمن علی باشد کافر است، برای اینکه احساس همدردی را از بین ببرند، این مطلب را جعل می‌کنند. در صورتی که ما یکی از سالهایی که مکه رفته بودیم، فلسطینها را زیاد می‌دیدیم، یکی از آنها آمد به من گفت: فلان مسأله از مسائل حج حکمش چیست؟ بعد گفت من شیعه هستم، این رفقایم سنی‌اند. معلوم شد داخل اینها شیعه هم وجود دارد. بعد خودشان می‌گفتند بین ما شیعه و سنی هست. شیعه هم زیاد داریم. همین لیلا خالد(چریک فلسطینی که در چند عملیات هوایما ربایی شرکت داشت) معروف، شیعه است. در چندین نطق و سخنرانی خودش در مصر گفته من شیعه‌ام. ولی دشمن یهودی یک عده مزدوری را که دارد، مأمور می‌کند و می‌گوید: شما پخش کنید که اینها ناصبی‌اند. قرآن دستور داده در این موارد اگر چنین نسبت‌هایی نسبت به افرادی که جزو شما هستند و مثل شما

مفتی قدس و سرزمین فلسطین مصوبه رژیم صهیونیستی برای تبدیل صحن‌های مسجد الاقصی به صحن‌های عمومی را محکوم و آن‌را شدیدترین تهدید‌ها علیه این مسجد طی ۴۰سال اخیر عنوان کرد.
شیخ محمد حسین چنین اندیشه ای را خطرناک‌ترین اتفاقی دانست که از سال ۱۹۶۷ تاکنون مسجد الاقصی را با خطر مواجه کرده است.

شیخ حسین اظهار داشت: مسجد الاقصی، از حرم گرفته تا رواق‌ها ، صحن‌ها ، دروازه‌ها و هر چه که به آن مربوط می‌شود، اسلامی است و ما هشدار می‌دهیم که تعرض و تجاوز به مسجد الاقصی به مثابه تجاوز به اعتقادات اسلامی همه

روژه گارودی فیلسوف، متفکر و نویسنده مسلمان فرانسوی از جمله روشنفکرانی بود که به خاطر افشاگری ماهیت صهیونیسم، آمریکا و ارتجاع عرب، رنج های فراوانی را متحمل گردید. با درگذشت وی در ۲۴ خرداد، رسانه های غربی درگذشت او را با نوعی سکوت معنادار برگزار کردند و عجیب آن که رسانه های ایران نیز آن گونه که شایسته جایگاه وی بود، با این مسئله برخورد نکردند. در گفتگوی حاضر، استاد خسروشاهی که از نزدیک با این محقق و متفکر مسلمان آشنا بوده اند نکات جالبی را درباره وجوه شخصیتی وی بیان کرده اند.

پاسدار اسلام - شماره ۳۶۸

***

در ابتدا لطفاً از سابقه آشنایی تان با پروفیسور روژه گارودی توضیح مختصری بفرمائید؟

بنده در سال ۱۳۵۵ که در سیزدهمین کنفرانس اندیشه اسلامی در شهر تامنراست الجزایر برگزار شده بود و دهها نفر از شخصیت های جهان اسلام و غرب در آن شرکت داشتند، با روژه گارودی - که هنوز مسلمان نشده بود - دیدار داشتم و چند روزی در جلسات کنفرانس و پس از آن، با وی به گفتگو نشستیم...

بعد از انقلاب در پاریس به دیدار وی رفتم که در یک منزل معمولی با همسر فلسطینی خود سلمی زندگی می کرد و با رسوم هم در کنفرانس بزرگداشت سید جمال الدین در سال ۱۳۷۵ روژه گارودی (Rogeh garudy) فیلسوف و پژوهشگر معاصر در ژوئیه ۱۹۱۳ م - ۱۹۹۲ - شمسی - در شهر مارس فرانسه، در میان یک خانواده لائیک به دنیا آمد، او در نوجوانی مذهب مسیحی - پروتستان - را انتخاب کرد و به تحصیلات خود ادامه داد و با نوشتن رساله ای تحت عنوان تئوری ماتریالیستی شناخت موفق به دریافت درجه دکتری در فلسفه گردید.

او پس از شرکت در جنگ جهانی دوم، به عضویت کمیته مرکزی حزب کمونیست فرانسه، که قوی ترین احزاب چپ در اروپا بود، درآمد و به مجلس مؤسسان و سپس مجلس ملی فرانسه راه یافت و در سال ۱۹۵۶ به علت موقعیت خاصی که از لحاظ فلسفی به دست آورده بود به عضویت کمیته مرکزی و دفتر سیاسی حزب درآمد و سپس مدیریت مرکز مطالعات و پژوهش های مارکسیسم، را به عهده گرفت. او در واقع یک ایدئولوگ نیرومند مارکسیسم در اروپا به شمار می رفت...

ولی ظاهراً او بعدها از حزب کمونیست فرانسه اخراج شد؟ دلیل این امر، با توجه به موقعیت خاص وی، چه بود؟

گارودی یک فیلسوف برتر در حزب کمونیست فرانسه بود ولی به تدریج به نقد روش های استالینی پرداخت... و پس از حمله ارتش شوروی به پراک او به شدت از این اقدام انتقاد نمود و مقالاتی در راستای ضرورت آزادی ملل در بند کمونیسم بین المللی منتشر ساخت و از همینجا بود که او در سال ۱۹۷۰ از دفتر سیاسی حزب برکنار گردید و چیزی نگذشت که از عضویت در حزب هم اخراج شد و البته می دانیم که در نظام ها و سازمان های سیاسی توتالیتر، شخصی می تواند وارد آن سازمان بشود، ولی ظاهراً حق اظهار نظر و ابراز عقیده ندارد و در صورت هرگونه تخلفی، اخراج می شود!

بهر حال گارودی علیرغم ضربه روحی سختی که خورده بود، به پژوهش و تحقیق خود در زمینه های مختلف فلسفی - اجتماعی - سیاسی ادامه داد و تألیفات ارزشمندی را در این زمینه ها منتشر ساخت که از آن جمله بود:

مارکسیسم در قرن بیستم، الگویی برای

چرا گارودی مغضوب صهیونیسم و ارتجاع عرب بود؟

استاد سید هادی خسروشاهی و روژه گارودی در سیزدهمین کنفرانس اندیشه اسلامی در شهر تامنراست - الجزایر، سال ۱۳۵۵

سوسیالیسم در فرانسه، آیا امروز می توان یک کمونیست بود؟، در شناخت هگل، مارکسیست ها و مسیحیان، آزادی در تعلیق، نقطه عطف بزرگ سوسیالیسم.

وی در کتاب تمامی حقیقت دلایل اخراج خود از حزب کمونیست را بیان کرده که نکوهش سلب آزادی مردم چکسلواکی با اشغال آن کشور توسط ارتش شوروی بود.

آیا گارودی پس از روی گردانی از مارکسیسم بلافاصله اسلام را پذیرفت؟ نه! آقای گارودی نخست به همان

مسیحیت، فرقه پروتستان روی آورد ولی همزمان به تحقیق و بررسی درباره ادیان ابراهیمی و آئین های موجود در هند و دیگر کشورهای آسیایی پرداخت و این تحقیق حدود ده سال طول کشید... تا گارودی در سال ۱۹۸۲ م در مرکز اسلامی ژنو که با مدیریت مرحوم دکتر سعید رمضان، داماد شهید شیخ حسن البنا، اداره می شد، اسلام آورد و مسلمان شدن خود را رسماً اعلام داشت.

گارودی در این دوران، کتاب هشدار به زندگانی دوری خود را از اندیشه مسیحیگری، به علت فساد و عملکرد پاپ ها و برپا کردن جنگ های مذهبی در اقصی نقاط جهان، دور شد و به انتقاد شدید از قتل عام های مردم توسط پیروان مسیحیت و اغلب به دستور مستقیم پاپ ها - مانند جنگ های صلیبی پرداخت... و همانطور که اشاره کردم به بررسی ادیان آسمانی و آیین های هندوئیسم، بودائیسم و زردشتیگری، ادامه داد تا به اسلام، به مثابه یک حقیقت جاودانه، رسید. او در سفری به ایران، در گفتگویی به صراحت اعلام داشت: اسلام یک اندیشه جهانی است. من که مسیحی و مارکسیست بودم، به این دلیل اسلام را پذیرفتم که یک دین جهانی است و آینده جهان به آن بستگی دارد.

آیا گارودی پس از گرایش به اسلام به فعالیت سیاسی خود ادامه داد یا از سیاست کناره گرفت؟

گارودی به فعالیت سیاسی خود در سطح جهانی ادامه داد و تألیف کتاب معروف افسانه های بنیان گذار سیاست اسرائیل نشان دهنده نوع فعالیت های سیاسی او است. او در این کتاب ضمن برشمردن افسانه هایی که بر اساس آنها، صهیونیست ها، فلسطینی ها را از سرزمین خود بیرون رانده و لانه ای به نام اسرائیل به وجود آوردند... مسئله هولوکاست را هم زیر سؤال برد و چگونگی و صحت آن را انکار نمود... و به همین دلیل هم در کشوری که گویا مهد آزادی بوده، او را به دادگاه کشاندند و ۱۲۰ هزار فرانک - حدود چهل هزار دلار - برای او جریمه و چند ماهی زندان تعیین نمودند... ولی همین امر باعث شد که کتاب او به بیش از سی زبان از جمله زبان فارسی، ترجمه و منتشر گردد.

رویکرد گارودی در این کتاب چیست؟

گارودی در این کتاب می گوید اصولاً مسئله نسل کشی یهودیان توسط نازی ها در طول جنگ جهانی دوم، ساختگی و جعلی است و توسط دولت های انگلیس و آمریکا و فرانسه، برای توجیه حمله به آلمان و اشغال آن انجام گرفته است و صهیونیست ها برای تسلط بر منابع و ذخائر سرزمین های عربی، به اشغال سرزمین فلسطین اقدام نمودند و البته امپریالیسم آمریکا و دیگر دول استعمارگر غربی هم به دنبال چاه های نفتی هستند و چاه نفت هزار بار از هزاران فلسطینی برای آنها ارزشمندتر است و همگان دیدیم که در مسئله کویت همه او باش جمع شدند و به عراق حمله کردند و دهها هزار نفر را قتل عام نمودند تا به چاه های نفت در حوزه خلیج - فارس - صدمه ای نخورد!

تصریح به این امر، باعث شد که گارودی ضد سامی نام گرفت و صهیونیست ها کمر به سرکوب او بستند.

رویکرد گارودی در قبال امام خمینی و انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی چگونه بود؟

گارودی در چندین مقاله، که در آغاز پیروزی انقلاب اسلامی ایران در ژون افریک چاپ پاریس و جرائد دیگر منتشر ساخت، به شدت و قوت تمام از امام و انقلاب و جمهوری اسلامی دفاع کرد. او در رساله انقلاب امام خمینی به عنوان یک فیلسوف، نخست به بررسی دیدگاه های فلسفی امام می پردازد و سپس اهداف انقلاب و تشکیل جمهوری اسلامی را تبیین می کند او می گوید: این انقلاب، تبلور عینی تقابل فرهنگ و تمدن اسلامی با فرهنگ و تمدن مادی غربی - آمریکائی است و به نظر من این انقلاب یکی از مهم ترین جهش های تاریخ بشری است چون یک انقلاب صرفاً در راستای اهداف اقتصادی نیست و حتی انقلاب صرفاً سیاسی هم نیست، بلکه انقلابی ژرف، برضد قدرت های استعماری - استبدادی است. چیزی که بشریت امروز به آن نیاز دارد.

فرهنگ و تمدن غربی، با زور و ارعاب و سرکوب، بر مردم ایران تحمیل می شد. فرهنگی که با قدیمی ترین و غنی ترین فرهنگ بشری، در تضاد بود و با فرهنگ و عقیده اسلامی که عصاره و اساس اسلام است، مخالفت جلدی دارد. و روی همین اصل بود که غرب در کلیت خود از پیروزی انقلاب اسلامی بیمناک شد بویژه که از توسعه و گسترش آن در بلاد اسلامی دیگر ترس و واهمه دارد.

گارودی سپس بر اساس پژوهش هایی که خود انجام داده است به مسئله چگونگی راه های سیطره بر تمدن مادی غرب از طریق تشکیل جمهوری اسلامی، می پردازد و معتقد است که این انقلاب با چهارچوب استوار و نیرومندی که دارد، می تواند در مقابل غرب مقاومت کند و پیروز شود زیرا که دیدگاه های فکری - فلسفی امام خمینی در اصالت و تعمیق اصول و بنیادهای اساسی، نقش بسیار نیرومندی دارد.

گارودی در تحلیل خود، این انقلاب را استمرار راه و مبارزه سید جمال الدین حسینی - افغانی - می نامد که عمری را در نبرد با غرب سپری کرد و سرانجام اهداف او، در پیروزی انقلاب ایران، تحقق و تبلور یافت...

گارودی با مذهب اهل سنت آشنا بود. آیا گرایش او به این امر، موجب جذب وی از سوی الازهر و یا سعودی ها نشد؟

البته گارودی به آن مفهوم مصطلح، سنی نشده بود بلکه به همه مذاهب اسلامی احترام می گذاشت بویژه با توجه به انقلاب اسلامی ایران که آرزوهای ضد امپریالیستی گارودی را برآورده می ساخت، نوعی به تشیع گرایش پیدا کرده بود ولی چون شناخت قبلی او از طریق منابع اهل سنت بود، به روش آن برادران گرویده بود!

البته الازهر از اسلام آوردن گارودی استقبال کرد و با احترام با او روبرو گردید. آل سعود هم برای جذب وی به سوی وهابگری، پس از انتشار کتاب گارودی تحت عنوان: اسلام، دین آینده جهان در سال ۱۹۸۵ جایزه ملک فیصل را به او اهدا نمود، ولی گارودی از لحاظ اندیشه سیاسی با آل

سعود نه تنها موافق نبود، بلکه با آن به مبارزه پرداخت. گارودی شجاعانه، طی مقالاتی، فساد و تباهی دربار آل سعود را افشا کرد. او در فاجعه قتل عام مسلمانان ایرانی در تظاهرات برائت از مشرکین در مکه مکرمه، توسط مزدوران و دژخیمان سعودی، به افشاگری پرداخت و اقدام وحشیانه آنان را تقبیح نمود و مقالات او در این زمینه در مطبوعات اروپائی منتشر گردید.

او در مورد دعوت شاه فهد از نیروهای امریکائی و سپس حمله متجاوزین امریکائی به عراق، به شدت این عمل آل سعود را تقبیح نمود و حتی فهد را فردی نامسلمان نامید و اقدام او را نوعی زوسپیگری سیاسی نامید...

واکنش هواداران صهیونیسم و آل سعود، در قبال اقدامات گارودی چگونه بود؟

البته روشن است که آنها چون پای بند مبانی و ارزش های اخلاقی - انسانی نیستند و برای کوبیدن مخالف خود، از هر وسیله ای بهره می گیرند. غربی های آزادیخواه! او را به دادگاه بردند و محاکمه کردند... آل سعود و ایادی آنها هم در اسلام آوردن گارودی ایجاد شبهه کردند... یعنی آنها بیکه جایزه ملک فیصل را به او اهدا نمودند، چون دیدند که گارودی مدافع حقیقت است نه سیاست، زود او را طرد کردند و متهم نمودند که گارودی به ائمه مذاهب اربعه اهانت کرده و آنها را قبول ندارد!! و بدینوسیله خواستند که تأثیر اقدامات ضد استعماری - ضد ارتجاعی وی را از بین ببرند...

ممکن است در این زمینه قدری بیشتر توضیح دهید؟

علاوه بر هجمه سیاسی عوامل صهیونیستی در غرب، بویژه اروپا، برضد روژه گارودی، در دنیای اسلام هم مزدوران وابسته به ارتجاع عرب، گارودی را به نوع دیگری مورد حمله قرار دادند تا از تأثیر افکار آزادیخواهانه و ضد صهیونیستی وی در میان نسل جوان دنیای عرب بکاهند. و در همین راستا، بعضی از جرائد و مجلات که از سوی آل سعود در لندن و ریاض و کشورهای حوزه خلیج فارس منتشر می شدند، گارودی را متهم نمودند که او سنت نبوی را قبول ندارد و با فتاوی ابوحنیفه و امام شافعی، دو فقیه برجسته و معروف جهان تسنن، مخالف است...!

گارودی در پاسخ به این اتهامات، نامه ای به عادل حسین در قاهره فرستاد که با نشر آن، از خود دفاع کند. عادل حسین برادر احمد حسین - مؤسس حزب مصر الفتاة - از فعالان چپ گرای سیاسی در مصر که به سازمان زیرزمینی جنبش کمونیستی در مصر پیوسته بود، سالیانی دراز - جمعاً هشت سال - در زندان به سر برده بود - ولی در زندان و پس از آزادی، به تحقیق و بررسی پرداخته و مانند روژه گارودی از مارکسیسم به اسلام گرویده بود. عادل حسین همراه ابراهیم شکری و دیگران حزب العمل را فعال ساخت و روزنامه الشعب را مدیریت نمود... این روزنامه در واقع ارگان آزادگان و ناشر اندیشه های امام خمینی و انقلاب اسلامی ایران بود... مثلاً ترجمه وصیت نامه امام خمینی را در دو صفحه کامل منتشر ساخت. در واقع او که از هواداران سرسخت انقلاب اسلامی ایران بود و به دعوت ما سفری هم به جمهوری اسلامی داشت و در قاهره نیز همیشه در مراسم رسمی نمایندگی جمهوری اسلامی شرکت می نمود، - و متأسفانه در سفری به روستای خود بطور ناگهانی درگذشت - نسخه ای از نامه گارودی را که در روزنامه خود - الشعب - چاپ کرده بود، به اینجانب داد که برای تکمیل موضوع، ترجمه فارس آن نامه را به عنوان یک سند، در پایان این گفتگو نقل می کنیم:

بسم الله الرحمن الرحيم
در پی انتشار آخرین کتاب من درباره افسانه های بنیان سیاست اسرائیل! خطاریه ای از دادگاه پاریس به دست من رسید که در آن به اتهام تفکر ضد

نیست بلکه با حمل مشعل و انتقال آن از نسلی به نسلی دیگر است. رجا گارودی

***

...گارودی در سفری که به دعوت ما برای شرکت در کنگره بزرگداشت سید جمال الدین حسینی به ایران آمده بود، سخنرانی جالبی درباره شخصیت ضد استعماری - ضد ارتجاعی سید ابراهیم نمود که مورد توجه حضار قرار گرفت..

او چند بار دیگر نیز به ایران آمده بود و یک بار هم در سال ۱۹۹۹ م ۱۳۷۷ - ش - به تهران و قم آمد و مورد استقبال مقام معظم رهبری و در قم آیت الله مصباح قرار گرفت.. و در سال ۲۰۰۶ م هم دانشگاه تهران دکترای افتخاری در رشته تاریخ را به او اهداء کرد. روزه گارودی که نام خود را پس از اسلام آوردن به رجا گارودی تغییر داده بود و در جنوب پاریس، در کنار همسر مسلمان فلسطینی خود زندگی می کرد، در تاریخ ۲۴ خرداد ۹۱، در ۹۹ سالگی درگذشت و البته امپریالیسم خبری، در غرب آزاد! درگذشت او را مورد پوشش خبری قرار نداد. از رجا گارودی.

دهها کتاب و صدها مقاله در زمینه های مختلف، به یادگار مانده است که خوشبختانه بعضی از آن ها در سال های اخیر، به فارسی ترجمه شده اند:

آمریکا، سردمدار انحطاط، در شناخت اندیشه هگل، رقص زندگی، زنان چگونه به قدرت می رسند؟، آمریکا ستیزی چرا؟، هشدار به زندگی، محاکمه آزادی، پرونده اسرائیل و صهیونیسم سیاسی، محاکمه صهیونیسم اسرائیل، عظمت و شکست مسلمانان، حق پاسخ گوئی، وعده های اسلام و اسلام دین آینده ...

کتاب عظمت و شکست مسلمانان ۱۹۹۶ - است که در آن ایمان به اسلام و ستیز من علیه حکمرانان سیاسی که آن را نجس می کنند، یادآور شده ام. کشورهای عربی که چنین حکمرانانی بر آنها حکومت می رانند که این قشر از روحانیون را در خدمت خود دارند اسلام را تحریف می کنند. اسلام عظمت و تابش جهانی خود را باز نمی یابد مگر آنگاه که ملت ها آن حکمرانان و حامیان آمریکایی شان را به سوی کشور خودشان اخراج نمایند و به همراه آنان در کیف هایشان، حکمرانان ناهل و ناشایسته و علمایی که با آنها همکاری کردند را حمل کنند.

آنگاه اسلام شادابی و بالندگی خویش را که در قرن اول هجری داشته است باز می یابد و نیروی تجدیدی همیشگی اش را در جهت شکوفایی و احیای علوم دینی بدست می آورد... علوم غزالی بزرگ و نیز تجدید بنای اندیشه دینی اسلام محمد اقبال و آقایان گرامی ام چون افغانی، محمد عبده، رشید رضا، حسن البنا، ابن باریس و مالک بن نبی و برادری که تا مرگ با اخلاص است: محمود ابوسعود که سعی می کنم به عنوان شاگردی با اخلاص راهش را ادامه دهم - و همزمان - در اندلس در قرطبه (کارتاژ) پایتخت خلافت در غرب و در برج کالاهورا تنها موزه ای را در اسپانیا جهت یادآوری چهره واقعی اسلام اندلسی تأسیس نمودم که سالانه ۱۰۰۰۰۰ نفر از آن دیدن می کنند، و در فرانسه و ایالات متحده و تمامی کشورهای غربی بر ضد گروه فشار صهیونیستی مبارزه می کنم و جنایت ها را محکوم و رسوا می سازم.

اینگونه اعتقاد دارم که به عنوان یک مسلمان با اخلاص نسبت به قرآن انجام وظیفه می کنم، قرآنی که بی وقفه ما را به خدمت خدا دعوت می کند، خدایی که از آفرینش و تجدید آفرینش جهان باز نمی ایستد. وفاداری به اسلام به معنای نگهداری خاکستر

بعضی ها را که مدعی تحمیل قرن دهم بر قرن بیستم هستند بر ملا سازم، مرا به رد سنت متهم می کنند و این هم دروغی دیگر است زیرا آنها را از سوء استفاده و کاربرد سیاسی سنت ملامت نموده ام. وقتی سادات وحدت عربی را در هم شکست و به کنست (پارلمان) صهیونیستی و سپس به آمریکا و سرانجام به کمپ دیوید رفت تا صلحی جداگانه با اسرائیل امضا کند، فتوایی از الازهر صادر شد که این گام وی را ستود و به آن مشروعیت دینی بخشید.

وقتی استعمارگران قدیمی غرب به سرکردگی آمریکا در شرم الشیخ نمایش بزرگی یعنی گردهمایی سران کشورها برای مبارزه با تروریسم، با همکاری بی رحمت ترین و بدترین تروریست ها یعنی حاکمان اسرائیل ترتیب دادند و هدف را ایران تعیین کردند، تا بعد نوبت لیبی و... برسد، می بینم همان حکمرانان عرب برای اجابت خواسته سرورشان آمریکا می شتابند و با پای خود می روند تا یکی پس از دیگری (به استثنای سه نفر از رهبران مسلمانان) خودشان را در تل آویو در مقابل حکام اسرائیل خوار کنند.

آیا علمائی که مرا متهم می کنند، برضد کنفرانس سران شرم الشیخ اعتراض نموده اند؟ آیا پس از کشتار تروریستی برضد مسلمانان به هنگام برگزاری نماز بدست اسرائیلی ها، به اجلاس جهانی جهت همبستگی با فلسطینیان دعوت کرده اند؟ نه متأسفانه بکلی ساکت شدند.

آیا سازمان بین المللی تجارت (گات) را محکوم کرده اند یا صندوق بین المللی پول که دستورالعملهایش تسلیم و وابستگی را بر جهان سوم تحمیل می کند؟ خیر! زیرا سروران آمریکائی شان چنین اجازه ای به آنها نداده اند.

دل مشغولی اساس آنها مخدوش کردن گفته های گارودی است، تنها پاسخ من به آنان کتابی است که در آن تاریخ اسلام را خلاصه کرده ام یعنی

سامی مرا تهدید به یک سال زندان نموده بودند. در کتاب مزبور بنده نشان داده ام که نه متون توراتی و نه سرکوب های هیتلر نمی توانند سرقت زمین های فلسطینیان و اخراج و ستم و سرکوب خونین علیه آنان را توجیه کند. همچنین نمی توان طرح گسستن و تجزیه کشورهای عرب را که جوهر سیاست اسرائیل است آنچنانکه مجله صهیونیستی گیفونیم ارائه نموده توجیه کرد. من این طرح را قبلاً در کتابم منتشر کرده و آن را رد نموده ام.

چند روز پس از این واقعه، برادرانی از فلسطین دو نشریه المجله و عکاظ و چند نشریه خلیجی دیگر را که در لابه لای آنها عکس های من به چاپ رسیده است برای من آوردند. از روی ساده اندیشی ابتدا فکر کردم این مقالات از من دفاع می کند، ولی متوجه شدم که برعکس، با بدترین استدلال های جعلی و دروغین اعتبار و حیثیت مرا زیر سؤال برده اند.

این حمله که در معرض آن قرار گرفته ام با موضع گیری ام در قبال جنگ خلیج - فارس - و ابراز مخالفت با دخالت بیگانه در امور امت اسلامی رابطه ای تنگاتنگ دارد. آنها انتقاد می کنند و با افترا از من خرده می گیرند که در حق ابوحنیفه و شافعی شک و تردید روا می دارم در حالی که من مخصوصاً در تمام کتب و مقاله هایم آن دو را به عنوان الگویی قابل پیروی معرفی کرده ام. این دو فقیه نابغه، که بر اساس اصول جاودانه، شریعت، موفق به تأکید این اصول شده اند که (خدا به تنهایی مالک است، خدا به تنهایی حاکم است و خدا به تنهایی داناست). همچنین موفق شدند فقهی را پی ریزی کنند که پاسخگوی نیاز میهن و زمانه شان باشد، و برای ما الگویی جهت این اندیشه وری و امعان نظر شدند که قرآن بی وقفه ما را به آن فرامی خواند، یعنی برقراری فقهی برای قرن بیستم بر اساس شریعت جاودان و ثابت.

در حالی که در انتقادهایم کوشیده ام اسلام

عاقبت نامعلوم خرید کتابخانه جرج جرداق

▲ از سمت راست آیت الله دین پرور، استاد سید هادی خسروشاهی و جرج جرداق (مؤلف کتاب امام علی (ع) صدای عدالت انسانی) موافقت کرده اند و از وزارت ارشاد هم خواسته اند تا این رقم را برای خرید کتابخانه تأمین کنند، منتها اجرای عملی این قضیه در پیچ و خم امور اداری، مجوز کتبی و امثالهم گرفتار شده است. در این میان تعدادی از مجموعه داران و دلالان بین المللی که عمدتاً آمریکایی هستند خیز برداشته اند تا کتابخانه را بخرند کما اینکه تا الان هم بعضی از کتاب های کتابخانه را دلالان خریده اند بنابراین اگر قبل از آنکه این کتابخانه ارزشمند اسلامی به دست دلالان کتاب بیفتد، مسئولان جمهوری اسلامی ایران همت کنند و آن را بخرند، می توان مجموعه ای با کتاب های نفیس اسلامی و شیعی در کنار سایر کتب دینی در اختیار داشت؛ چرا که وقتی کشوری مثل روسیه مقدمات تأسیس موزه کتاب های دینی را در کشورش فراهم می کند هرگونه کم توجهی و سهل انگاری نسبت به گردآوری کتاب های اسلامی و شیعی برای کشوری که مدعی ام القریایی جهان اسلام را دارد درست نیست.

کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی که بسیاری از کتب خطی اسلامی جهان را داراست و بیشتر

جرج جرداق نویسنده معروف لبنانی است که با وجود علاقه زیاد به کتاب هایش اخیراً تصمیم گرفته است کتابخانه شخصی خود را بفروشد؛ آن هم گنجینه ای که عمری را صرف تهیه آن کرده است.

چنانچه حتی به خاطر کتاب هایش، حاضر به ترک خانواده اش هم شده؛ بر همین اساس چند وقتی است که خبر فروش کتابخانه این نویسنده معروف لبنانی که شامل آثار برجسته ای در حوزه تاریخ اسلامی و تشیع است سوره محافل فرهنگی و فضای رسانه ای داخلی و خارجی گردیده است. گفته می شود این کتابخانه بسیار غنی بوده و بیش از یک میلیون جلد کتاب مهم و با ارزش و مرجع به زبان های عربی، انگلیسی، لاتین و برخی زبان های دیگر در آن موجود است. جرج جرداق که ایرانیان را خیلی دوست دارد در جایی اشاره کرده است تمایل دارد این گنجینه با ارزش معنوی و فرهنگی را به ایرانیان بسپارد؛ این در حالی است که معاون سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران اعلام کرده با وجود رغبت برای خرید، هنوز خریداری این کتابخانه قطعی نشده است، منتظر تأمین بودجه هستیم؛ به این معنا که هنوز بودجه لازم برای خرید این کتابخانه تأمین نشده است!

از قرار تنها کتابخانه ملی دنبال این قضیه برای خرید کتابخانه جرج جرداق نبوده است، بلکه شهرداری تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و برخی نهاد های دیگر هم اعلام آمادگی کرده بودند که این کتابخانه را بخرند اما تنها در همین حد و با وجود این کث و قوس برای خرید هنوز هیچ یک از این نهادها اقدام جدی نکرده اند. البته هزینه خرید کتابخانه حدود ۱/۲ تا ۵/۱ میلیارد تومان تخمین زده شده که رئیس جمهور با این اعتبار

ارزشمند جرج جرداق عملی نشود و مانند برخی امور در حد حرف و شعار باقی بماند نشان دهنده سطحی نگری و ساده انگاری متولیان فرهنگی دولتی است که با وجود شعار فرهنگ محوری خود به مقوله فرهنگ کتاب و کتابخوانی به خصوص کتاب های اسلامی و شیعی بهای لازم را نمی دهند.

گفتنی است جرج جرداق سال ۱۹۲۶ م در مرجعین واقع در جنوب لبنان در یک خانواده مسیحی چشم به جهان گشود که نسبت به مسائل فرهنگی، علمی، ادبی و آموزش اهتمام خاصی داشتند و به حضرت علی (ع) ارادت می ورزید و بر سر در خانه خود، سنگی را نصب کرده بودند که روی آن جمله لافتی الاعلی، لاسیف الاذوالفقار حک شده بود.

بعضی از آثار جرج جرداق درباره حضرت علی (ع) و نهج البلاغه به نگارش درآمده که به زبان فارسی ترجمه شده است از جمله امام علی (ع) صدای عدالت انسانی و شگفتی های نهج البلاغه. این دانشمند آزاداندیش، هم اکنون در شرق بیروت زندگی می کند. یک منطقه بسته مسیحی که معبر هیچ مسلمانی نیست، شخصیت بزرگی را در دل خود پرورش داده است. جرداق به امام خمینی (ره) علاقه بسیاری داشت و ایشان را نیروی عظیمی در ایجاد خودباوری در انسان ها می دانست و معتقد بود امام راحل در مدت کوتاهی توانست میراث عظیمی از خاطرات، عواطف، آمادگی ها و روحیات انقلابی به یادگار گذارد. از دیگر آثار این نویسنده لبنانی می توان به ابونواس، آوارگان، اسطوره عرب، داستان ها و دختر شیطان، درباره شعر ادبی، شیطان در پرده، صلاح الدین و عرب و اسلام اشاره کرد.

اسماء معتمدی

کتاب های آن جزء نفیس ترین و با ارزش ترین متون تاریخی است که قرن ها از عمر آنها می گذرد با همت ایشان و از سر تکلیف فرهنگی ایجاد شده است. آیت الله مرعشی در دوران جوانی که در حوزه علمیه نجف مشغول تحصیل بود به گردآوری کتب خطی پرداخت. وی که شاهد به غارت رفتن منابع اسلامی و نسخ خطی بود، تاب نیاورد و با شهریه ناچیز طلبگی به خرید کتب خطی پرداخت تا این میراث فرهنگی را از دستبرد بیگانگان حفظ نماید. گاه شب ها در یک کارگاه برنج کوبی (قم) کار می کرد، روزها روزه استیجاری می گرفت و نماز استیجاری می خواند تا هزینه خرید کتاب ها را تهیه نماید. آیت الله مرعشی نجفی پس از مهاجرت به قم، کتب خطی را همراه خود به ایران آورد. در قم هم به خرید نسخ خطی و کتاب های ارزنده اقدام کرد. امروز کتابخانه ایشان از جمله گنجینه های ذی قیمت اسلامی و سومین کتابخانه جهان اسلام به شمار می آید.

همت والای آیت الله مرعشی نشان از اهمیت و توجه به کتاب و به خصوص منابع اسلامی است که باید مسئولان و متولیان فرهنگی الگوی خود قرار دهند و در نظر داشته باشند وقتی بودجه های کلان میلیاردی برای فرهنگ تخصیص داده می شود که در اکثر موارد به جز حیف و میل کردن بیت المال ثمری ندارد هزینه کردن اعتباری برای تهیه کتابخانه ای که دارای کتاب های با ارزش اسلامی و شیعی است نباید چندان سنگین و کمرشکن باشد که این همه تعلل به خرج داده می شود. به طور حتم هزینه کردن در این گونه موارد نه تنها ضرری به دنبال ندارد، بلکه بسیار هم سودبخش و مفید است. فراموش نکنیم کتاب زیر بنای استراتژیک و بنیادین برای تعالی هر جامعه بشری است و اگر این قضیه خرید کتاب های

فکر می‌کنید ترجمه قرآن کریم چند سال به طول بینجامد؟ آیا می‌دانید تا امروز کلام‌الله مجید به چند زبان دنیا ترجمه شده است؟ آیا می‌دانستید در کشور ما عده‌ای مشغول شناسایی مترجمان مسلط به زبان عربی و علوم قرآنی و دیگر زبان‌های دنیا هستند تا از این طریق قرآن کریم را ترجمه کنند و در اختیار مردم جهان قرار دهند؟

برای پاسخ به تمام این سوال‌ها و مهم‌ترین نکات ترجمه قرآن کریم به زبان‌های دیگر با حجت‌الاسلام والمسلمین محمد نقدی محمد نقدی، مدیرعامل موسسه فرهنگی ترجمان وحی و مدیرمسئول و سردبیر مجله ترجمان وحی به گفت‌وگو نشستیم.

سابقه ترجمه قرآن در ایران و موسسه ترجمان وحی به چه زمانی بازمی‌گردد؟

با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، عشق و علاقه به قرآن موجب شد تا فکر ایجاد نهادی به منظور ترجمه قرآن عملی شود. سال ۱۳۷۳ مرکز ترجمه قرآن مجید به زبان‌های خارجی با همکاری وزارت ارشاد به وسیله سازمان اوقاف و امور خیریه تأسیس شد. این مرکز در سال ۱۳۸۴ با نام موسسه ترجمان وحی به ثبت رسید. هدف از تأسیس این موسسه، رساندن قرآن به دست میلیون‌ها انسان مشتاق سراسر جهان بود که مایل بودند با قرآن به زبان مادری‌شان آشنایی پیدا کنند زیرا ما نمی‌توانیم مردم دنیا را دعوت به یادگیری زبان عربی کنیم تا بتوانند برای نخستین بار با این کتاب آسمانی آشنا شوند و از آن استفاده کنند.

برای رسیدن به این هدف تاکنون چه گام‌هایی برداشته‌اید؟

نخستین گامش، تحقیق گسترده‌ای درباره وجود نهاد یا گروه یا شخصی بود که مشغول ترجمه قرآن در کشور بودند. هدف از این تحقیق، نبود موازی کاری در کار ترجمه بود. وقتی به این نتیجه رسیدیم که هیچ کس در ایران مشغول به این کار نیست، عملاً با جدیت بیشتری کار را شروع کردیم. گام دوم، بررسی پیشینه ترجمه قرآن در سراسر جهان بود. به طور کل تاکنون ۵۶۰۰ جلد ترجمه قرآن در ۱۴۵ زبان به دست مترجمان

گونگون از کشورهای مختلف صورت گرفته است. این ترجمه‌ها را به صورت آرشویی منسجم جمع‌آوری کردیم؛ به این منظور که نقاط قوت و ضعف کارهای گذشته را داشته باشیم. می‌توانم بگویم آرشوی ترجمه‌های قرآن در جمهوری اسلامی در خاور دور و نزدیک بی‌نظیر است.

گام سوم، شناسایی افرادی بود که می‌توانستند در این عرصه وارد شوند و کار قابل قبولی ارائه کنند. بانک مترجمین تشکیل شد و افراد شناسایی شدند. البته در این بانک مترجمین، صحبتی از مترجمان فارسی زبان داخل کشور نیست زیرا ترجمه فارسی قرآن در ایران وضعیت مطلوبی دارد و هر روز نیز رو به پیشرفت و رشد است. ما در هر زبانی که توانستیم فرد مسلطی را بیابیم، کار را آغاز کردیم.

و امروز حاصل فعالیت‌های موسسه ترجمان وحی چیست؟

در حال حاضر شش ترجمه قرآن را انجام داده‌ایم که پنج ترجمه، جایزه جهانی کتاب سال را از آن خود کرده است. این ترجمه‌های قرآن اکنون در کشورهای آمریکا، انگلستان، ترکیه، آذربایجان، هند، چین و اسپانیا منتشر می‌شود و مورد قبول همگان قرار گرفته است. الان نیز ترجمه قرآن به ۱۴ زبان رادر دست داریم که عبارتند از روسی، ژاپنی، اوگانندی، لوگانندی، لژگی، پشتو، اردو، گرجی، ایتالیایی، سوئدی و فنلاندی. کار ترجمه بعضی از این زبان‌ها مانند اردو، بنگالی و گرجی تمام شده است. برای مثال ترجمه ژاپنی نیز در حال ویرایش نهایی است.

کار موسسه فقط به ترجمه منتهی می‌شود یا در حوزه نقد ترجمه‌ها یا تفسیر هم فعال است؟

برای تقویت این کار، گذشته از شناسایی مترجمان و قرآن‌های ترجمه شده، موسسه فعالیت‌های دیگری هم انجام داده است. یکی از آنها جمع‌آوری آرشویی غنی از نقد و نظرات ترجمه قرآن به زبان‌های گوناگون است. فقط حدود ۱۲۰۰ نقد به ترجمه‌های فارسی قرآن در آرشوی ما موجود است. برای مثال اولین نقد را شهید مطهری به ترجمه مرحوم ابوالقاسم پاینده نوشته بود که در نشریات و روزنامه‌های رژیم قبل چاپ شده بود. در این آرشوی، نقدهای کاملاً به روز نیز وجود دارد. گام بعدی جمع‌آوری تمامی نقدهای دیگر کشورها با ترجمه

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمد نقدی، مدیرعامل موسسه ترجمان وحی

قرآن به ۱۴۵ زبان دنیا ترجمه شده است

بیانگر مفاد آیه است.

این پنج گروه ایرانی‌اند؟

خیر. مثلاً ما الان ترجمه اسپانیایی قرآن را به یکی از دانشگاه‌های مادرید فرستاده‌ایم تا افرادی که به زبان و ادبیات اسپانیایی آشنا هستند، ساختار زبانی ترجمه قرآن مورد نظر را بررسی کنند. برای تأیید انتقال درست مفاهیم قرآنی نیز قرآن ترجمه شده را به دست افراد آگاه دیگری در همان جا می‌فرستیم.

پس روند ترجمه قرآن به دیگر زبان‌ها باید بسیار طولانی باشد تا کار درستی تحویل داده شود.

یکی از مسائل مهم همین موضوع است. بعضی به ما اشکالی می‌گیرند که شما طی این همه سال قرآن را فقط به شش زبان ترجمه کرده‌اید. کسی نیست به آنها بگوید که برای نوشتن یک نامه ساده چند بار کاغذتان را مچاله کنید و از نو می‌نویسید! چطور انتظار دارید ترجمه قرآن را سرسری و بدون صرف وقت انجام داد. ترجمه قرآن، کار عمیق و درستی است. متن بسیار مهم و مشکل است. بسیاری از افراد ایرانی که سالیان سال مشغول آموختن علوم قرآنی و... هستند، پس از ۳۰ سال کار باز هم جرات ترجمه آیات را ندارند زیرا کار خطیر و مهمی است. چطور ما انتظار داشته باشیم که ترجمه‌ها بسرعت صورت بگیرد. مثلاً برای ترجمه آلمانی ما تاکنون پنج بار گروه تشکیل داده‌ایم که در نهایت ترجمه نمره قبولی نگرفته است و ما آن را به اتمام نهایی نرساندیم.

چه اقداماتی انجام داده‌اید تا اگر کسی مشتاق به این کار باشد، بتواند اعلام آمادگی کند؟

ما در ماه رمضان، فراخوانی در سایتمان به نشانی www.cthq.ir گذاشته‌ایم که هرکس از سراسر جهان برای ترجمه قرآن آمادگی دارد، ۵۰ آیه از قرآن را ترجمه کند و از طریق ایمیل برای ما بفرستد. ما ترجمه‌ها را مورد آزمون قرار می‌دهیم.

البته نشریه تخصصی ترجمان وحی نیز داریم که از طریق دانشگاه‌ها و کتابخانه‌ها و دیگر مراکز فرهنگی به دست مردم جهان می‌رسد. در این مجله‌ها نمونه ترجمه‌ها را نیز قرار می‌دهیم تا پیش از چاپ، خوانندگان مجله نیز ترجمه‌ها را ببینند و اگر نقدی دارند برای ما بفرستند.

حورا نژادصداقت / جام جم

قرآن و همچنین نظرات آنها نسبت به قرآن بوده که هم‌اکنون مشغول آن هستیم. در کنار این فعالیت‌ها، کار دیگری نیز انجام داده‌ایم. ما یک کتابخانه تخصصی فرهنگ لغت و زبان داریم با نزدیک به ۵۰۰۰ فرهنگ لغت در ۷۰ زبان. این کتاب‌ها برای مترجم، ابزاری است که می‌تواند مشکلات زبانی خود را حل کند.

مترجمان قرآن باید چه توانایی خاصی داشته باشند؟ به نظر می‌رسد باید با شاخه‌های مختلف علوم اسلامی نیز آشنایی داشته باشند.

اولین گام برای ترجمه قرآن، تسلط به زبان مقصد است. یعنی گذشته از زبان مبدا که عربی است و مترجم لازم است معنای آن را دریابد، باید به زبان مقصد هم مسلط باشد تا بتواند مفاهیم درک شده را در قالبی زیبا بیان کند.

چرا زبان مقصد را اعتبار بیشتری دادید؟

زیرا اگر به زبان مبدا مسلط نباشد، اصلاً نمی‌تواند ترجمه را انجام دهد. اما در زبان مقصد هم باید اهل نگارش باشد. از لحاظ نوشتاری فرد باید از ادبیات قابل قبولی برخوردار باشد؛ بنابراین ما از شخصی که پیشنهاد ترجمه قرآن را می‌دهد، می‌پرسیم که آیا در زبان مادری خودش اثری خلق کرده است و چه تالیفی و چه ترجمه‌ای. علاوه بر این مترجم قرآن باید تفسیر، علوم قرآن، معارف اسلامی را تا حد بالایی بلد باشد. وگرنه ممکن است در ترجمه قرآن دچار اشتباه شود.

معمولاً از مترجمان ایرانی استفاده می‌کنید؟

خیر. ما مترجمانی داریم که اصلاً فارسی بلد نیستند؛ مترجمانی که در زبان و گویش منطقه خودشان تسلط دارند، در عین حال از زبان‌های بین‌المللی به عنوان واسطه برای فهم بیشتر استفاده می‌کنند. مثلاً انگلیسی و فرانسه امروز پل ارتباطی مترجمان در زبان‌های مختلف است. به همین دلیل ما نیز ترجمه‌های قابل قبول در این دو زبان را به آنها معرفی می‌کنیم تا کار نهایی مطمئن‌تر باشد.

ارزیابی ترجمه‌های تمام شده به چه صورت انجام می‌گیرد؟

ترجمه‌ها را پنج گروه بازبینی می‌کنند تا اطمینان حاصل شود که ترجمه به شکل درستی

عرضه قرآن‌های تجملی در نمایشگاه/ بسته قرآن و دیوان حافظ ۴۰۰ هزار تومان!!

که می‌روم، درباره‌اش می‌گوید: این دستگاه با حرکت روی خطوط قرآن کریم آن را با صدای بلند قرائت می‌کند و شما را بی‌نیاز از خواندن می‌کند. می‌توانی با صدای قاری هم‌کلام شوی و قرآن را زمزمه کنی. در کنار آن بروشوری هم داده می‌شود که مخصوص خانم‌های خانه‌دار است. در این بروشور فهرستی از ادعیه کاربردی برای آنها شامل دعا‌های ایام هفته، کمیل و ندبه و... آورده شده است که با قرار دادن سر قلم روی آن، دستگاه شروع به قرائت آن دعا می‌کند.

از قیمت که می‌پرسم، می‌گوید: ناقابل؛ ۱۸۰ هزار تومان!

همه این اتفاقات در مصلاهی امام خمینی و در ماه مبارک رمضان و در حالی رخ می‌دهد که اقتصاد کشور ما در سال جاری به تعبیر مقام معظم رهبری در شرایط اقتصاد مقاومتی قرار گرفته است و قیمت کاغذ نیز این روزها در بازار کتاب بیداد می‌کند و ناشران بسیاری برای انتشار کتاب‌های خود نالان و نارضی هستند.

در این شرایط باید این سؤال را پرسید که سوق دادن سلیقه عمومی به خرید چنین آثاری که بعضاً انتشار آنها وابسته به تولیداتی غیرداخلی است با چه هدفی صورت می‌پذیرد؟ آیا نهادهای برگزارکننده نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم نمی‌توانستند با دور کردن فضای این نمایشگاه از رواج تجمل‌گرایی در انتشار قرآن کریم، بیش از ظاهر قرآن، مخاطب را در کنار باطن این کتاب آسمانی به محتوای آن سوق دهند؟

می‌خواستیم ارائه کنیم، قیمتش چیزی بسیار بیش از ۲۵۰ هزار تومان فعلی می‌شد.

جوان دیگری که غرفه قرآن‌های او با ازدحام بیشتری نیز همراه شده است، درباره علت گرانی قرآن‌های خود می‌گوید: کاغذ معطر این قرآن‌ها را از آلمان وارد می‌کنند و با توجه به شرایط فعلی، این موضوع بر قیمت تمام شده مصحف‌ها می‌افزاید. در کنار آن کاری که من ارائه می‌کنم در قابی از جنس چوب MDF فروخته می‌شود. جلدش هم چرم طبیعی است، دور صفحات آن گرد و از بیرون هم طلاکوبی شده است. با نرخ چاپ قدیم، قرآن‌ها را بین ۲۷۰ تا ۳۰۰ هزار تومان می‌فروشیم که خیلی هم گران نیست. روایت همکار غرفه‌دار مجاور وی نیز جالب است. وی می‌گوید: قرآن‌های نفیس امروز بسته به اینکه تنها به فروش برسد یا در قابی در کنار کتاب دیگری با نرخ متفاوتی همراه است. مثلاً قرآن جلد چرمی معمولی چاپ قدیم را می‌فروشیم ۱۶۰ هزار تومان. همان قرآن وقتی در جلد چوبی قرار می‌گیرد، می‌شود ۳۰۰ هزار تومان و وقتی با یک دیوان حافظ در کنار هم در یک جعبه چوبی و با جلد چرمی به فروش برسد، قیمتش می‌شود حدود کمی بیش از ۴۰۰ هزار تومان.

در کنار رواج فروش این قسم مصحف‌ها در بخش مکتوب نمایشگاه قرآن و در حاشیه آن بازار فروش قرآن‌خوان‌های چینی نیز بسیار داغ است. دستگاه‌هایی که فروشندگانش آن را دارای سفارش ایران و ساخت چین عنوان می‌کنند.

به سراغ یکی از فروشندگان این قرآن‌ها

کرده‌اند؛ قرآن‌هایی که گاه با دیدن آنها مخاطب حس می‌کند که نمی‌توان به آن رجوع کرد و آن را مطالعه کرد، چون ممکن است به آن آسیبی وارد شود!

مسئول فروش یکی از غرفه‌های نمایشگاه قرآن کریم که فروشنده همین دست از قرآن‌ها نیز به شمار می‌رود می‌گوید: در نمایشگاه شاید نشود که از این دست قرآن‌های نفیس را فروخت. و اشاره می‌کند به نمونه‌ای که از آن به نام مصحف یونسکو یاد می‌کند. اما مشتری‌های دولتی و سازمانی که خواهان تعداد فراوانی از این دست آثار هستند، در این جا به سراغ ما می‌آیند.

وی ادامه می‌دهد: مصحف یونسکو با جلد چرم طبیعی ۷۵۰ هزار تومان و با جلد چرم مصنوعی ۶۵۰ هزار تومان به فروش می‌رسد. بیش‌ترین فروش آن‌ها هم از سوی نهادها و ادارات دولتی و گاه خصوصی صورت می‌گیرد که آن را می‌خرند و در مناسبت‌های مختلف هدیه می‌دهند.

او در ادامه اشاره‌ای هم می‌کند که این اقبال منجر به چاپ نسخه‌هایی از مثنوی معنوی و حافظ به این سبک نیز شده است. اما روایت مسئول غرفه‌ای که قرآن او با جلدی ساخته شده از پارچه ترمه به فروش می‌رسد، خواندنی‌تر است. او که مصحف موجود در غرفه خود را نوشته شده با خط استاد فضائلی و با جلد چرمی به همراه قابی چوبی تزئین شده با پارچه ترمه معرفی می‌کند، می‌گوید: خیلی از این قیمت‌ها برمی‌گردد به زمان ارزانی کاغذ و رونق چاپ این آثار. هرچند هنوز هم چاپ می‌شود اما اگر چاپ امروز را

بسیستمین نمایشگاه بین‌المللی قرآن کریم در حالی به پایان می‌رسد که رواج فروش قرآن‌های نفیس و گرانتیمت و حتی نمایش قرآن‌های وارداتی در این نمایشگاه در سالی که کشور شرایط اقتصادی ویژه‌ای را سپری می‌کند، مورد انتقاد جدی قرار گرفته است.

خبرگزاری مهر: نمایشگاه قرآن امسال گرم بود و شلوغ از انواع مصحف‌های رنگارنگ و این روزهای پرخطر که پیش چشم حاضرین جلوه‌گری می‌کرد و در این میان گرمای بازار قیمت هدیه مصحف‌های شریف قرآن کریم است که آتش می‌زند بر خرمن باور بازدیدکنندگان نمایشگاه و داغشان می‌کند مثل آفتاب سینه‌ظهر تابستان بر کف مصلاهی امام خمینی (ره) که چرا کلام خدا در سرزمین تو چنین بهای مادی می‌یابد و بر سرش سوداگری‌ها می‌شود. شاید پس از گرانی کاغذ و همه موضوعات مرتبط با آن بتوان حدس زد و درک کرد که قیمت یک جلد قرآن کریم در حد و اندازه یک سوم از حقوق معمولی یک کارمند دولت رقم می‌خورد، اما وقتی می‌شنوی که برای انتشار این مصحف‌ها این روزها ناشران دست به واردات کاغذ عطری از کشور آلمان می‌زنند، آن وقت به این فکر می‌کنی که ماجرا شاید چیزی فراتر از کار نشر است و در نهایت مربوط به ذائقه ما ایرانی‌ها است.

قیمت مصحف شریف در نمایشگاه قرآن امسال بالاست و آنچه که در این میان بیش از پیش جالب توجه است، سمت و سو پیدا کردن ناشران به انتشار قرآن‌هایی است که بیش از همه چیز جنبه تزئینی پیدا

تقریب مذاهب اسلامی؛ مهمترین عامل همکاری ایران و مصر

رئیس انجمن دوستی ایران و مصر اظهار داشت: آینده روابط ایران و مصر به دو عامل بستگی دارد: انسجام اسلامی و تعادل بین المللی.

احمد الغمراوی، با بیان این مطلب، خاطر نشان کرد: مصر و ایران می توانند در این راستا حرکت کرده و خصوصاً پس از بهار عربی و بازگشت آزادی سیاسی به ملت‌ها بر توازن بین المللی تأثیر گذارند.

وی با اشاره به گسترش موج بیداری برای از بین بردن رژیم‌های دیکتاتوری، و حرکت در مسیر منافع ملت‌ها، روابط دو کشور مصر و ایران را مهم برشمرد و تصریح کرد: این دو کشور به اعتبار تاریخ و تمدن بزرگشان و همچنین اشتراک نظر آنها بر حب اهل بیت (ع)، می توانند توازنی جدید برای منافع ملت‌ها ترسیم کنند.

رئیس انجمن دوستی ایران و مصر در ادامه تاریخچه این انجمن را تبیین کرد و خاطر نشان نمود: این انجمن ابتدا در سال ۱۹۷۴ به ریاست وزیران مصری در آن دوران شکل گرفت و در شکل گیری روابط شایسته بین طرفین نقش عمده ای ایفا کرد اما در پی قرارداد کمپ دیوید و جنگ ایران و عراق فعالیتهای این انجمن به حالت تعلیق درآمد اما در سال ۲۰۰۲ فعالیتها بار دیگر از سر گرفته شد و توانست در تقریب بین دو

کشور اقدامات سازنده ای از جمله حضور مقامات ایرانی در مصر در سالهای گذشته و فعالیتهای اقتصادی و فرهنگی مشترک، به انجام رساند.

وی در ادامه نقش ایران در منطقه و جهان را مهم توصیف کرد و اظهار داشت: ایران کشوری اساسی در منطقه و از اعضای مهم اوپک است؛ این کشور دومین صادرکننده بزرگ گاز در جهان است و در ده سال گذشته پیشرفتهای شگرفی در زمینه های علمی و نظامی به دست آورده؛ رژیم صهیونیستی از این دستاوردهای ایران به هراس افتاده و تلاش می کند از گسترش روابط بین مصر و ایران به عنوان دو کشور بزرگ منطقه ای جلوگیری به عمل آورد؛ این دو کشور همچنین دارای اهرم هایی در زمینه صنعت نفت جهانی هستند.

الغمراوی تقریب مذاهب اسلامی را مهمترین محور همکاری بین دو کشور توصیف کرد و گفت: الازهر و حوزه علمیه قم دو نهادی هستند که می توانند در این زمینه فعال باشند و مقامات این دو کشور می توانند با نشستهای مشترک در راستای وحدت صفوف اسلامی موثر باشند و دسیسه های صهیونیسم جهانی برای تفرقه افکنی بین شیعه و سنی را خنثی کنند از سوی دیگر در زمینه های علمی، اقتصادی، فرهنگی و گردشگری نیز زمینه

نماینده ولی فقیه در استان کردستان:

تزویر و نفاق مهمترین راهبرد دشمنان برای ضربه زدن به مسلمانان است

نماینده ولی فقیه در استان کردستان با تأکید بر هوشیاری همه جانبه مردم در برابر توطئه های دشمنان، گفت: دشمنان با پرچم تزویر وارد عرصه شده اند و برای آنان سنی و یا شیعه بودن تفاوتی ندارد.

حجت الاسلام والمسلمین سید محمد حسینی شاهرودی در دیدار با جمعی از علما و روحانیون برجسته اهل سنت کردستان در سنندج، اظهار داشت: دشمنان با اصل اسلام مشکل داشته و برایشان تفاوتی ندارد که فرد مقابلشان شیعه باشد و یا سنی چرا که دشمنان همیشه با پرچم نفاق و تزویر وارد شده و هیچگاه از پرچم کفر استفاده نمی کنند.

وی افزود: مسیحیان و یهودیان جنگ ۲ هزار ساله خویش را کنار گذاشته و برای ضربه زدن به اسلام با همدیگر متحد شده اند.

نماینده ولی فقیه در استان کردستان تصریح کرد: حفظ وحدت و انسجام در جامعه اسلامی از جمله راه کارهایی است که همواره توطئه های دشمنان را نقش بر آب کرده است و باید همواره

مدنظر قرار گیرد و این مهم در این برهه زمانی از ضروری ترین نیازها برای جامعه اسلامی به شمار می آید.

حجت الاسلام والمسلمین شاهرودی در بخشی دیگر از سخنان خویش اظهار داشت: مودت اهل بیت (ع) و تأسی از سیره این بزرگواران مسیر کمال و سعادت انسان‌ها را فراهم می کند و با شناخت سیره و مکارم خاندان رسول الله (ص) می توانیم تعالی و عزت جامعه اسلامی را تضمین کنیم.

همچنین "حجت الاسلام فراشی" مدیر مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور نیز در این جلسه اظهار داشت: هم اکنون بیش از ۴ هزار روحانی اهل سنت استان‌های کردستان و آذربایجان غربی عضو مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور هستند. مدیر مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور تصریح کرد: همچنین بیش از ۲ هزار طلبه در مدارس علوم دینی رسمی و سنتی استان‌های آذربایجان غربی و کردستان زیر نظر مرکز بزرگ مشغول به تحصیل هستند.

حجت الاسلام فراشی با اشاره به خدمات این مرکز

حضرت آیت الله مکارم شیرازی:

اهمیت تقریب مذاهب بیش از هر زمان دیگری است

برنامه ها، اهداف و ماموریت های این مجمع جهانی ارائه کرد و به بیان دیدگاه های خود درباره مسائل روز جهان اسلام پرداخت.

وی اهمیت تقریب مذاهب در شرایط کنونی را حساس تر و مهم تر از هر زمان دیگری دانست و گفت: وضعیت امروز مسلمانان جهان با توجه به نقشه های جبهه استکبار برای ایجاد جنگ طایفه ای و داخلی و سرمایه گذاری هنگفت آنان در این راستا بسیار حساس و دشوار است.

آیت الله اراکی بیان داشت: جبهه استکبار و معاندان اسلام اصیل برای جلوگیری از امواج بیداری اسلامی و خارج کردن رژیم صهیونیستی از حالت محاصره و انزوا دل به ایجاد جنگ داخلی و قومی مذهبی بسته اند و در این راستا سرمایه

های همکاری های مشترک فراهم است همچنین مصر دارای اماکن مقدس و عتبات مقدسه اهل بیت (ع) است و می تواند به عنوان مقصد زیارتی ایرانی‌ها مطرح گردد؛ مصری‌ها هم علاقه دارند تا به ایران سفر کرده و از زیباییهای این کشور که از دیرباز در کتاب های خود می خواندند، بهره مند شوند.

وی اتهاماتی از جمله تلاش برای گسترش تشیع در مصر و جهان اسلام را ناشی از توطئه و تبلیغات صهیونیسم جهانی دانست و گفت: این تلاش ها برای این است که ایران را به جای اسرائیل دشمن اعراب جلوه دهند؛ به خوبی می دانیم در ایران بالغ بر ۷ میلیون سنی زندگی می کنند و کسی آنها را وادار نکرده که شیعه شوند همچنین ایران مبادلات تجاری و سیاسی بالایی با کشورهای منطقه از جمله امارات، عراق، کویت و... دارد اما نمونه ای از تلاش ایران برای گسترش تشیع در این کشورها وجود ندارد اما رسانه های صهیونیستی تلاش دارند تا با بهره گیری از عوامل خود در رسانه ها اعراب را با اسرائیل در خصومت با ایران همراهی کند تا بدین وسیله خاورمیانه جدیدی که مدنظر آنهاست را شکل دهند اما بیداری ملت‌ها در وضعیت کنونی از دیکتاتوری حاکمان و دسیسه های رسانه ها نیرومندتر است.

به جامعه روحانیت منطقه غرب کشور و حمایت های مادی از این قشر، افزود: در سفر پر خیر و برکت مقام معظم رهبری در سال ۸۸ تمام روحانیون ۲۰ تا ۶۰ سال منطقه مشمول طرح بیمه تامین اجتماعی شدند و از خدمات بیمه خدمات درمانی، عمر، بازنشستگی، از کارافتادگی و مستمری قرار بهره مند شدند.

مدیر مرکز بزرگ اسلامی غرب کشور در ادامه پرداخت کمک هزینه به طلاب در حال تحصیل، روحانیون و ائمه جماعت را از دیگر اقدامات این مرکز عنوان کرد.

وی در پایان خاطر نشان کرد: در فضای کنونی جهان اسلام، روحانیون باید پرچمداران اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی باشند و با آگاهی و هوشیاری در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اتحاد و همبستگی گام بردارند.

در ادامه این نشست نیز تعدادی از علما و روحانیون اهل سنت کردستان مطالبی را پیرامون شیوه های مقابله با توطئه های دشمنان، ضرورت آگاهی بخشی به اقشار مختلف در عرصه های گوناگون فرهنگی و اجتماعی و مشکلات معیشتی طلاب و روحانیون استان بیان کردند.

گذاری بسیاری زیادی را انجام داده اند.

دبیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی وحدت امت اسلام را ضروری ترین اصل در شرایط کنونی دانست و با بیان این که رهبر معظم انقلاب نیز در حکم من به این مساله و ضرورت تقریب مذاهب اشاره کرده اند، اظهار داشت: تقریب مذاهب کار بسیار بزرگی است، از این رو بزرگان، مراجع و علما و مجموعه نظام باید در این راستا بسیج شوند تا بتوانیم به نتیجه مطلوبی برسیم.

وی افزود: دیدار با مراجع تقلید و علما نیز با همین هدف صورت می گیرد تا بتوانیم در کنار توصیه های دلنشین آنان از نظرات راهشگای آنان در عرصه وحدت امت اسلام و تقریب مذاهب استفاده کنیم.

وحدت اسلامی چیست؟

* شهید آیت الله مرتضی مطهری

قبل از ورود به بحث و پرداختن به ابعاد مختلف روایات و سیره ائمه معصومین - علیهم السلام - درباره انسجام اسلامی، لازم است اندکی در مورد معنی، مقصود و هدف از وحدت و انسجام اسلامی سخن گفته شود، زیرا متأسفانه همواره افرادی از روی بی اطلاعی و یا غرض ورزی معنایی نادرست و غیرقابل قبول از وحدت اسلامی را در میان مسلمین القاء می کنند، که همین امر باعث شده تا اعتراضها و یا حتی جبهه گیری هایی را در مقابل این هدف بزرگ و عالی شاهد باشیم.

اما واقعا مقصود و هدف از وحدت اسلامی چیست؟ آیا مقصود این است که از میان مذاهب اسلامی یکی انتخاب شود و سایر مذاهب کنار گذاشته شود؟ یا مقصود این است که مشترکات همه مذاهب گرفته شود و مفترقات همه آنها کنار گذاشته شود و مذهب جدیدی بدین نحو اختراع شود که عین هیچ یک از مذاهب موجود نباشد؟ یا این که وحدت اسلامی، به هیچ وجه ربطی به وحدت مذاهب ندارد و مقصود از اتحاد مسلمین، اتحاد پیروان مذاهب مختلف، در عین اختلافات مذهبی، در برابر بیگانگان است؟

مخالفان اتحاد مسلمین، برای این که از وحدت اسلامی، مفهومی غیرمنطقی و غیر عملی بسازند آن را به نام وحدت مذهبی توجیه می کنند تا در قدم اول، با شکست مواجه گردد. بدیهی است که منظور علمای روشنفکر اسلامی از وحدت اسلامی، حصر مذاهب به یک مذهب و یا اخذ مشترکات مذاهب و طرح مفترقات آنها - که نه معقول و منطقی است و نه مطلوب و عملی - نیست. منظور این دانشمندان، متشکل شدن مسلمین است در یک صف در برابر دشمنان مشترکشان.

این دانشمندان می گویند مسلمین مایه وفاقهای بسیاری دارند که می تواند مبنای یک اتحاد محکم گردد، مسلمین همه خدای یگانه را می پرستند و همه به نبوت رسول اکرم - صلی الله علیه و آله - ایمان و اذعان دارند. کتاب همه قرآن و قبله همه کعبه است، با هم و مانند هم حج می کنند و مانند هم نماز می گزارند و مانند هم روزه می گیرند و مانند هم تشکیل خانواده می دهند و دادوستد می نمایند و کودکان خود را تربیت می کنند و اموات خود را دفن می نمایند و جز در اموری جزئی، در این کارها با هم تفاوتی ندارند. مسلمین همه از یک نوع جهان بینی برخوردارند و یک فرهنگ مشترک دارند و در یک تمدن عظیم و با شکوه و سابقه دار شرکت دارند. وحدت در جهان بینی، در فرهنگ، در سابقه تمدن، در بینش و منش، در معتقدات مذهبی، در پرستشها و نیایشها، در آداب و سنن اجتماعی خوب می تواند از آنها ملتی واحد بسازد و قدرتی عظیم و هایل به وجود آورد که قدرتهای عظیم جهان ناچار در برابر آنها خضوع نمایند، خصوصاً این که در متن اسلام بر این اصل تأکید شده است. مسلمانان به نص صریح قرآن برادر یکدیگراند و حقوق و تکالیف خاصی آنها را به یکدیگر مربوط می کند. با این وضع چرا مسلمین از این همه امکانات وسیع که از برکت اسلام نصیبشان گشته استفاده نکنند؟

از نظر این گروه از علمای اسلامی، هیچ ضرورتی ایجاب نمی کند که مسلمین به خاطر اتحاد اسلامی، صلح و مصالحه گذشتی در مورد اصول یا فروغ مذهبی خود بنمایند. همچنان که ایجاب نمی کند که مسلمین درباره اصول و فروغ اختلافی فی مابین، بحث و استدلال نکنند و کتاب ننویسند. تنها چیزی که وحدت اسلامی از این نظر، ایجاب می کند این است که مسلمین برای این که احساسات کینه توزی در میانشان پیدا نشود یا شعله ور نگردد متانت را حفظ کنند، یکدیگر را سب و شتم ننمایند، به یکدیگر تهمت نزنند و دروغ نزنند، منطق یکدیگر را مسخره نکنند و بالاخره، احساسات یکدیگر را مجروح نسازند و از حدود منطق و استدلال خارج نشوند و ر حقیقت لاقط حدودی را که اسلام در دعوت غیر مسلمان به اسلام، لازم دانسته است درباره خودشان رعایت کنند. الغدیر و وحدت اسلامی، متفکر شهید آیت الله مطهری

نشریه مرکز بررسی‌های اسلامی

دوهفته‌نامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

صاحب امتیاز و مدیر مسوول: سید هادی خسروشاهی

سرمدیر: سید محمود خسروشاهی

دفتر مرکزی: قم / خیابان شهدا (مفاتیح) / نبش ممتاز

تلفکس: ۷۷۴۱۴۳۳ مندوق پستی: ۱۳۶ چاپ: ولیعصر

مجموعه سایت‌های مرکز

مرکز بررسی‌های اسلامی: www.iscq.ir

استاد خسروشاهی: www.khosroshahi.org

پست الکترونیکی: Besatonline@gmail.com

معاون امور کتابخانه‌های نهاد عمومی

کتابخانه‌ها خبر داد

راه‌اندازی کتابخانه مرکزی دیجیتال

زبان فارسی

معاون امور کتابخانه‌ها و کتابخوانان نهاد عمومی کتابخانه‌ها گفت: امسال کتابخانه مرکزی دیجیتال زبان فارسی در دستور کار قرار گرفته است.

مجدالدین معلمی در حاشیه سفر به اردبیل در اردبیل اظهار داشت: فایل و نیکی کتابخانه دیجیتال زبان فارسی با لحاظ کردن برقراری فضای امنیتی و حفظ حق و حقوق ناشران قابل توسعه و بهره‌برداری خواهد بود.

این مسئول به آسیب‌های حوزه کتاب و کتابخوانی اشاره کرد و افزود: در کنار گرانی کاغذ، حوزه کتاب و کتابخوانی از معضل نشر کم‌کتاب‌های عامه‌پسند رنج می‌برد که امیدواریم با تقویت نظارت و ارزشیابی آسیب‌ها برطرف شده و گسترش چاپ و نشر کتاب‌های عامه‌پسند را شاهد باشیم.

وی ادامه داد: حوزه نشر و کتابخوانی ما همچنان از نبود مشاوره کتابخوانی رنج می‌برد و ما در نهاد سعی می‌کنیم در حوزه شبکه کتابخوانان حرفه‌ای بخش مشاوره کتاب را نیز راه‌اندازی کنیم تا هر مخاطب به دنبال کتاب‌های مورد نظر خود برود.

معلمی تصریح کرد: ما باید کتاب‌ها را مطابق با سن، جنس و معلومات افراد طبقه‌بندی کنیم تا مخاطب به راحتی بتواند از فضای کتابخانه‌ای و کتاب‌های مورد نظر استفاده کند. معاون امور کتابخانه‌ها و کتابخوانان نهاد عمومی کتابخانه‌ها یکی از تهدیدهای این حوزه را نیز نارسایی در بحث توزیع توصیف کرد و افزود: نظام توزیع و نشر کشور باید اصلاح شود که یکی از برنامه‌های جدی ما در سال جاری نظام مند کردن این بخش است. وی توسعه کتابخانه‌های مجازی را بسیار ضروری توصیف کرد و ابراز داشت: این توسعه هرگز به معنای محدود شدن فعالیت کتابخانه‌های عمومی نیست بلکه معتقدیم در عصر معاصر ما منابع فکری، ارزشی و اعتقادی انقلاب اسلامی را می‌توانیم از طریق فضاهای مجازی و اینترنتی که سهل الوصول هستند به دنیا انتشار دهیم.

این مسئول در بخش دیگری از سخنان خود بیان داشت: در احداث کتابخانه‌ها فقط نقشه و تیپ‌های کتابخانه‌ها را تهیه کرده و در اختیار استان‌ها قرار می‌دهیم تا به احداث کتابخانه‌ها همت کنند.

معلمی اولویت این نهاد را ساخت کتابخانه‌های بزرگ و مرکزی در شهرهای مختلف کشور توصیف کرد و گفت: ساخت و توسعه کتابخانه‌های کوچک سیاست ما نیست.

وی در خصوص پروژه‌های مهر ماندگار کتابخانه‌سازی در سراسر کشور نیز اذعان داشت: تا پایان دولت دهم اغلب کتابخانه‌های نیمه‌تمام و در حال احداث تکمیل شده و به بهره‌برداری می‌رسد. معاون امور کتابخانه‌ها و کتابخوانان نهاد عمومی کتابخانه‌ها متذکر شد: استان‌هایی نظیر سمنان، قم و خراسان جنوبی کتابخانه مرکزی ندارند که تلاش می‌کنیم به سرعت در این استان‌ها نیز در فضاهای ۲ هزار مترمربعی کتابخانه مرکزی را دایر کنیم.

تجلیل از جایگاه علمی و قرآنی آیت‌الله میرمحمدی زرنندی

ادامه از صفحه اول

این استاد حوزه و دانشگاه گفت: از جمله ویژگی‌های مکتب اجتهادی قم بازنگری قرآن است و باید دانست که در حوزه علمیه این شهر از ابتدا تاکنون نسبت به قرآن توجه دیگری وجود داشته است و تمام فارغ‌التحصیلان این حوزه به قرآن توجه دارند.

آیت‌الله محقق داماد اظهار داشت: آیت‌الله بروجردی در مکتب اجتهادی قم در کتاب موسوعه احادیث شیعه خود متد اجتهادی را آموزش داده‌اند که هنوز چگونگی تبیین آیات در این روش از سوی بسیاری از شاگردان ایشان تبیین نشده است.

وی گفت: ما با توجه به مکتب اجتهادی حوزه علمیه قم متوجه می‌شویم که با وجود طول عمر کم آن در قیاس با دیگر مکاتب اجتهادی و حوزه‌های علمیه، تفاسیر بسیاری از قرآن کریم توسط پرورش‌یافتگان در آن به تالیف رسیده است که از آن جمله تفسیر المیزان، نمونه و تفسیر موسی صدر از قرآن و نیز تفسیر قرآن آیت‌الله میرمحمدی است.

این استاد حوزه و دانشگاه گفت: از جمله نعمت‌هایی که خداوند متعال به آیت‌الله میرمحمدی داده است حضور در حوزه علمیه قم و تحصیل نزد استاد‌های لایق بوده است که از آن جمله می‌توان به زهد، تقوا، اخلاق و تواضعی اشاره‌ای کرد که در آیت‌الله میرمحمدی به دلیل نزدیکی ایشان به آیت‌الله حاج‌سیداحمد زنجانی (ره) ایجاد شده است.

همچنین حجت‌الاسلام محمدجواد ادبی در مراسم تجلیل از آیت‌الله میرمحمدی که شامگاه یکشنبه در محل انجمن آثار و مفاخر فرهنگی ایران برگزار شد، با بیان این که برای فهمیدن این که چه چیزی زندگی انسان‌ها را به حیات طیبه تبدیل می‌کند باید عملگرایی، فضای ارتباط آنان با مردم، حوزه‌ها و مراکز علمی را مدنظر قرار داد افزود: با توجه به سوابق علمی، مدیریتی، سیاسی و قرآنی آیت‌الله میرمحمدی متوجه شخصیتی می‌شویم که ویژگی‌های حیات طیبه را پیش رو ما قرار می‌دهد و این موضوع با توجه به اینکه جوانان ما در پی

معیارهایی برای زندگی خود هستند اهمیت بسیاری پیدا می‌کند.

به گزارش ایسنا، در این مراسم همچنین حجت‌الاسلام والمسلمین مهدوی‌راد نیز به بیان مباحثی پیرامون علوم قرآنی و تأملات و آثار آیت‌الله میرمحمدی زرنندی در این رابطه پرداخت. همچنین آیت‌الله ابوالفضل میرمحمدی زرنندی در پایان این مراسم به توضیح معنای نزول قرآن در شب قدر به صورت دفعی و یکباره و موضوع تعیین زمان شب قدر و این که با توجه به افق‌های گوناگون در موقعیت‌های جغرافیایی مختلف کدام شب در کدام موقعیت شب قدر حقیقی است، پرداخت.

آیت‌الله رضا استادی در این مراسم اظهار کرد: ما باید از کسانی که در طول سالیان بسیاری به حوزه‌های علمیه و علم کمک کرده‌اند تشکر کنیم که از جمله این افراد آیت‌الله میرمحمدی زرنندی است که حدود ۷۰ سال در حد و وسع خود به کار علمی پرداخته‌اند.

وی اظهار کرد: این مدت کار بسیار علمی از جمله توفیقاتی است که خداوند متعال به برخی از افراد می‌دهد و آیت‌الله میرمحمدی در طول این مدت به تدریس فقه، اصول و تفسیر قرآن مشغول بوده‌اند.

امام جمعه قم با بیان این که آیت‌الله میرمحمدی در طول دوران فعالیت خود همواره با نشاط و به خوبی فعالیت‌های خود را به انجام رسانده‌اند ادامه داد: از جمله ویژگی‌های ایشان این است که زندگی آرامی داشتند و این بسیار مهم و نعمت بزرگی است که خداوند متعال به برخی از افراد می‌دهد.

استادی، "حفظ اعتدال" در زندگی و فعالیت‌های مختلف را از جمله دیگر ویژگی‌های آیت‌الله میرمحمدی عنوان کرد، افزود: این مهم نکته پراهمیتی در ارتباط با افراد و حوزه‌های گوناگون است و از یک روحانی موثر چنین توقعی هم می‌رود.

وی گفت: من بارها گفته‌ام دین و تدین مردم بیشتر با مشاهده زندگی علما شکل می‌گیرد و دین مردم خیلی به توجه به کتاب بستگی ندارد، زیرا

معرفی کتب مرکز اسناد انقلاب اسلامی

هستند که تاریخ معاصر ایران را چهره‌ای دیگر بخشیده‌اند. از این رو مطالعه‌ی ابعاد مختلف این تاریخ پرحدائث حرف‌ها و درس‌های بزرگی برای مخاطبان و علاقه‌مندان به پژوهش در این حوزه دارد.

کتاب حاضر روایتی گذرا از تاریخ ایران از دوران پیش از اسلام تا انقلاب اسلامی است و نویسنده بر تحولات تاریخی دوره‌ی معاصر در ایران و به ویژه انقلاب اسلامی تمرکز کرده است. اگرچه در برخی موارد نویسنده دچار قضاوت‌های سطحی شتابزده شده و با نگرشی جانبدارانه و داده‌های غلط به تحلیل مسائل می‌پردازد، اما در مجموع مطالعه‌ی این کتاب خالی از فایده نیست؛ زیرا با مطالعه‌ی این کتاب‌ها می‌توان دیدگاه‌های غربی‌ها را نسبت به انقلاب اسلامی بررسی و برای آن چاره‌جویی کرد.

تاریخ شفاهی جنبش دانشجویی مسلمان

تدوین: محمدحسن

روزی طلب، امیرحسین ثابتی

منفرد

معرفی کتاب: جنبش

دانشجویی در ایران قدمتی به اندازه عمر دانشگاه و نهاد آموزش عالی دارد و نتیجه‌ی واکنش دانشجویان به مشکلات جامعه و بازتاب دغدغه‌های آنان در قبال حل معضلات است. از آنجایی که دانشجویان به عنوان قشر تحصیل کرده و فرهیخته جامعه به مناسبات اقتصادی، سیاسی - اجتماعی حاکم بر جامعه حساس‌اند و به علت قرار گرفتن در دوران جوانی و اقتضانات این دوره،

ایران در مصاف با تاریخ

تألیف: جان لیمبرت؛

مترجم: سعیده ناجیان تبریز.

معرفی کتاب: نقش ایران

در عرصه‌ی فرهنگ و تمدن

جهانی قابل توجه و

انکارناپذیر است. ایران در

قلمروی تمام عناصر فرهنگی

و تمدنی همچون علم، فلسفه، اخلاق، هنر و ادبیات

و... سهم چشمگیری داشته و همواره در طول تاریخ

پرفراز و نشیب خود بر این گنجینه‌ی عظیم تمدن

جهان افزوده است. گرچه در دوره‌هایی از تاریخ،

تمدن ایرانی از حرکت بازایستاده و یا سیر نزولی

داشته است، اما سیر کلی این تحرک فرهنگی و

تمدنی سیری پویا، روبه‌جلو و بالنده بوده است.

ایران همواره کشوری بزرگ و مورد توجه و طمع

قدرت‌های بزرگ جهانی بوده است که مروری کلی

بر تاریخ این سرزمین گواه این مدعا است. این توجه و

طمع ورزی، به ویژه در دوران جدید و در طول تاریخ

معاصر ایران بیشتر به چشم می‌خورد. به علاوه در

عرصه‌ی داخلی نیز ایران معاصر حوادث بسیاری را

به خود دیده است. شاید کمتر کشوری را بتوان یافت

که در تاریخ صدساله‌ی اخیر خود به اندازه‌ی ایران

شاهد تحولات و دگرگونی‌های عظیم اجتماعی،

سیاسی و فرهنگی باشد؛ انقلاب مشروطه، کودتای

رضاخان و تغییر سلطنت، نهضت ملی‌شدن صنعت

نفت، جنبش‌های مختلف ضداستبدادی و

ضداستعماری، کودتای آمریکایی - انگلیسی سال

۱۳۳۲ و نهایتاً وقوع انقلاب اسلامی همگی تحولاتی

وقتی آنها می‌بینند که علما همان که می‌گویند، هستند، این باعث دیانت آنها می‌شود.

امام جمعه قم، با بیان این که تفسیر بلاغ اثر آیت‌الله میرمحمدی زرنندی از جمله آثار برجسته ایشان است افزود: آیت‌الله میرمحمدی آثار چاپ شده و نشده خوبی در فقه و اصول دارند و جمع این موارد در یک فرد امتیاز بزرگی برای وی به شمار می‌رود.

استادی گفت: از جمله عنایت خداوند متعال به آیت‌الله میرمحمدی بحث‌ها و دوره‌ها و رفقای است که ایشان داشته و دارند و این مجموعه مورد تایید علما نیز بوده‌اند.

وی اظهار کرد: انصافاً آیت‌الله میرمحمدی در حوزه علمیه و در نزد مراجع تقلید، امام(ره) و مقام معظم رهبری از جمله شخصیت‌های مورد اعتماد بوده و هستند.

امام جمعه قم، گفت: یکی از آسیب‌های برخی از مفسران این است که به ادبیات و اقوال مفسران توجه نداشته‌اند و این برای یک مفسر آسیب است و یا این که بعضی آنان به روایات یا اصلاً توجه نداشته‌اند و یا به آن توجه بیش از حدی داشته‌اند و این در حالی است که باید در حد نیاز به این موارد توجه داشت.

استادی گفت: از جمله دیگر ویژگی‌های آیت‌الله میرمحمدی این است که ایشان در عرصه فعالیت‌هایی که داشتند مقلد نبودند کسانی که با کتب تفسیر ارتباط دارند می‌دانند که قسمت‌های بسیاری از کتب تفسیری قرآنی ما تکرار و مقلد قبلی‌ها است و اگر یک مفسر بتواند در عهد خود مقلد نباشد امتیازی برای وی و تفسیر وی است و می‌توان گفت که آیت‌الله محمدی از این امتیاز برخوردار هستند.

همچنین آیت‌الله ابوالفضل میرمحمدی زرنندی در پایان این مراسم به توضیح معنای نزول قرآن در شب قدر به صورت دفعی و یکباره و موضوع تعیین زمان شب قدر و این که با توجه به افق‌های گوناگون در موقعیت‌های جغرافیایی مختلف کدام شب در کدام موقعیت شب قدر حقیقی است، پرداخت.

آرمان‌خواهی و عدالت‌طلبی از مشخصه‌های ویژه این جنبش شده است که در طول تاریخچه نسبتاً طولانی این جنبش همواره مطرح می‌باشد.

در دوران حکومت پهلوی به علت ممنوع بودن فعالیت‌های مدنی، احزاب و گروه‌های برخاسته از بطن جامعه، جنبش دانشجویی جای خالی این تشکل‌ها و نهادها را پر می‌کرد و ضمن فعالیت در عرصه‌ی علم و دانشگاه عرصه اجتماع و سیاست را نیز زیر نظر داشت. پس از کودتای ۲۸ مرداد و تعطیلی احزاب و دستگیری و منزوی کردن رهبران نهضت ملی‌شدن نفت، جنبش دانشجویی از معدود جریان‌هایی بود که در مقابل استبداد و دیکتاتوری حکومت پهلوی ایستاد و پرونده‌ای درخشان از خود به جای گذاشت، همچنان که تلفات سنگینی را نیز متحمل شد.

پیروزی انقلاب اسلامی ایران که گام بزرگی در تحقق مردم‌سالاری دینی در کشور و حاکم شدن اراده مردم بر سرنوشت خویش بود، با پیشگامی جنبش دانشجویی در اکثر حوادث سرنوشت‌ساز پس از انقلاب همراه بود. تسخیر لانه‌ی جاسوسی، انقلاب فرهنگی در دانشگاه‌ها و حضور در جبهه‌های جنگ

تحمیلی و... از اقدامات درخشان جنبش دانشجویی در دوران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی است که آرمان‌خواهی و عدالت‌طلبی دو ویژگی اصلی آن می‌باشد. به هر روی جنبش دانشجویی علی‌رغم تمامی فراز و نشیب‌ها و دگردیسی در برخی از تشکل‌های دانشجویی همچنان ایفای نقش می‌کند. این اثر روایت‌های دانشجویان قدیم و فعلی از روند جنبش دانشجویی در برهه‌های مختلف و میزان تأثیر‌گذاری آنان در سیر حوادث می‌باشد.